

**A BALASSAGYARMATI
KÖZPONTI ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

OM azonosító:200635

Óvodavezető: Knyazoviczkiné Rutai Gabriella

Tartalom

Az óvoda adatai:	4
Programunk verzió változása.....	5
Küldetéspolitikai nyilatkozat.....	6
1. Helyzetkép az óvodáról.....	7
1.1. Helyi nevelési értékeink	8
2. Alapelvek	11
2.1 Óvodaképünk, gyermekképünk.....	11
2.2 Óvodai nevelésünk célja.....	13
2.3 Kiemelt figyelmet és különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelésének elvei.....	13
2.4 Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	15
2.5. Tehetséggondozás.....	15
Gyermekképünk	16
3. Óvodai nevelésünk feladatai.....	16
3.1. Egészségfejlesztő program.....	16
3.1.1.Egészséges életmód alakítása:	17
3.1.2. Érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés	19
3.1.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása:	21
4. Az óvodai élet megszervezésének elvei	25
4.1. Az óvoda személyi feltételei.....	25
4.2. Az óvoda tárgyi feltételei	26
4.3 Az óvodai élet megszervezése	26
4.3.1. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységünk	27
4.3.2. Intézményünk kapcsolatrendszere.....	28
Az óvoda és a család.....	28
Óvoda és a bölcsőde	29
Óvoda és az iskolák kapcsolata	30
Az óvoda és a közművelődési intézmények	30
Az óvoda és fenntartó	30
Egészségügyi szakszolgálattal: (védőnő, gyermekorvos, fogorvos).....	31
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatokkal, gyermekotthonokkal:	31
Szakmai szervezetekkel:	31
Külső szakemberek fejlesztő gyógypedagógusok:	31
5. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	32
5.1. Játék.....	32
5.2. Verselés, mesélés.....	35
5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	38
5.4. Rajzolás, mintázás, kézimunka tevékenységeink.....	39
5.5. Mozgás.....	40

5.6. Külső világ tevékeny megismerésének	42
5.6.1. Hagyományápolás	44
5.6.2. Külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalmú tapasztalatok	45
5.7. A tevékenységekben megvalósuló tanulás:	47
5.8 Munka jellegű tevékenységek.....	48
6. A fejlődés jellemzői óvodáskor végén.....	50
7. Az óvodánk írásos dokumentumai:.....	51
8. A gyermek fejlődésének nyomon követése:	51
9. Záró rendelkezések	52
A program gondozása	52
A nevelési program nyilvánossága:	52
Érvényességi nyilatkozat.....	53
Legitimációs záradék	54
FÜGGELÉK.....	55

Az óvoda adatai:

Az óvoda neve: BALASSAGYARMATI KÖZPONTI ÓVODA

Vezetője: Knyazoviczkiné Rutai Gabriella

Székhelye: 2660 Balassagyarmat Deák F. u.19.

Tel/fax: 35/ 300-122

e-mail cím: postmaster@kozpontiovoda.t-online.hu

Székhelyintézmény e-mail cím: kozpontiovoda@freemail.hu

Az óvoda alapítója, fenntartója

Balassagyarmat Város Önkormányzata

Cím: 2660 Balassagyarmat Rákóczi u. 12.

Tel:35/505-900

Az alapító okirat száma

78/2005. (V.05.)

Tagintézmények neve, címe

1. Nyitnikék Tagóvoda
Balassagyarmat 2660 Móricz Zs. u. 2-4.
Tel/ fax:35/301-153
e-mail címe: nyitnikek@freemail.hu
2. Meseerdő Tagóvoda
2660 Balassagyarmat Szondi u. 14.
Tel/fax: 35/301-105
e-mail címe: meseerdoovoda@freemail.hu
3. Cseperedő Tagóvoda
2660 Balassagyarmat Kóvári út 1.
Tel/fax: 35/300-199
e-mail címe: bgycseperedo@gmail.com
4. Játékvár Tagóvoda
2660 Balassagyarmat Nyírjesi u. 12.
Tel/fax: 35/300-670
e-mail címe: jatekvarbgy@gamil.com
5. Ipoly-parti Csipesirip Tagóvoda
2660 Ipolyszög Ipolyszögi út 2.
Tel/fax: 35/301-375
e-mail címe: ipolyszog.ovoda@freemail.hu
6. Patvarci Hársfavirág Tagóvoda
2668 Patvarc Gyarmati u.48.
Tel/fax: 35/ 302-102
e-mail címe: ovodapatvarc@freemail.hu

Programunk verzió változása

1. A balassagyarmati Központi Óvoda és tagóvodáinak közös keretbe foglalt Helyi Nevelési Programja 2008. március 01-jén készült el, melyet a képviselő testület 1/2008 (OISMB) határozati számon fogadott el.

2. Helyi Nevelési Programunk módosítását szükségessé tette:

- 2010 Balassagyarmat Város Önkormányzata Pedagógiai Innováció a Kompetencia Fejlesztésért Balassagyarmat Oktatási intézményeiben TÁMOP 3.1.4-08/2/2009-0109 számú pályázatával 4 intézményünkben bevezetésre került a 2009/2010-es nevelési évtől a Kompetencia alapú óvodai nevelési program. Ez meghatározza a következő 5 évben intézményünk nevelési gyakorlatát.
- A 137/1996. (VIII.28.) kormányrendelet 2009. évi Országos Nevelési Alaprogram módosítása

3. 2012 augusztus 01.-től az alapító okiratunk alapfeladataiból kivételre került az önkormányzat 87/2012.(V.31.) sz határozata szerint:

- Szlovák kétnyelvű, nemzetiségi kisebbségi nevelés a Patvarci Tagóvodában
- Magyar nyelvű cigány etnikai, kulturális nevelés az Ipolyszögi Tagóvodában.

4. 2011.évi CXC.törvény a nemzeti köznevelésről változásainak követése.

- 236/2012.(XII.17) Korm.Rendelete az Óvodai nevelés országos alaprogramjáról
- 32/2012.(X.8)EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve.
- Óvodai Integrációs Program részeinek megerősítése
- Referencia intézmény feladatainak megfogalmazása.

5. 2017-ben felülvizsgálat az önértékeléshez kapcsolódó elvárás rendszer szempontjainak való megfeleléshez.

Küldetéspolitikai nyilatkozat

Célunk: Pedagógiai tevékenységünk eredményeként, olyan vidám, kiegyensúlyozott és nyitott gyermekek nevelése, akiket a sokoldalú személyiségfejlesztés éretté tesz az iskolai életre.

Szakmai céljaink:

A Pedagógiai programunkban megfogalmazott célok minél eredményesebb megvalósulása, mely épít a hazai óvodai nevelés történet hagyományaira, értékeire.

Felelősek vagyunk a gyermek - jogainak tiszteletben tartása mellett - teljes személyiségének egészséges fejlődéséért, amelyhez megfelelő körülményeket biztosítunk.

Alapelveink:

- az intézmény valamennyi dolgozója közreműködik a célok megvalósítása érdekében
- a dolgozók személyisége segítő támogató megnyilvánulást tükröz, modell értékű mintát jelent a gyermekek számára
- szakmailag igényesen dolgozunk, ennek érdekében folyamatosan fejlesztjük tudásunkat, képességünket
- sikerebb munkánk érdekében rendszeresen vizsgáljuk partnereink elégedettségét
- csapatot alkotva, mindenki a maga területén közvetlenül vesz részt a közös eredmények elérésében.
- céljainkat felelősséggel átgondoljuk, és ennek tükrében hajtjuk végre feladatainkat
- jó hírnevünket megőrizzük
- az óvoda alkalmazottai és a gyermekek, valamint a gyermekek és gyermekek közötti kapcsolatot pozitív érzelmi attitűd jellemez

1. Helyzetkép az óvodáról

Városunk Nógrád Megye északi részén helyezkedik el, hegyes- dombos természeti környezetben az Ipoly folyó partján, a Szlovák- Magyar határ mentén. E gyönyörű természeti környezet sok lehetőséget nyújt gyermekeink számára, hogy minden évszakban gazdag tapasztalatgyűjtő programokat, kirándulásokat, sétákat biztosíthassunk részükre. Balassagyarmat Város Képviselő testülete 78/2005.(V.5) sz. határozatában 2005.07.01.től Központi Óvodát alapított. Székhelyintézményként a Deák út 19. sz. alatt működő Óvodát jelölte ki. Így Balassagyarmaton 1 Központi Óvoda alakult, melyhez 4 tagóvoda tartozott. Az Ipolyszögi Tagóvoda 2005.07.01-jéig a Meseerdő Óvoda tagintézményeként működött, majd a Központi Óvoda tagóvodája lett. Ipolyszög település leválásával 2006. 12.01.től (39/2006.(XI.20) sz. határozat alapján) intézményi társulásban láttuk el nevelési feladatainkat. Társulásunk 2007.08.01-jétől bővült a Patvarci Tagóvodánkkal (41/2007.(VI.27) sz. határozat alapján).

Jelenleg a Központi Óvodához hat Tagóvoda tartozik. Az intézmény alapítója és felügyeleti szerve Balassagyarmat Város Önkormányzata

Intézményeink feltételrendszere alkalmas arra, hogy a helyi igényeknek megfelelően fogadni tudja a 3-7-8 éves korú gyermeket, férőhelyeink függvényében a 2,5 éves gyermekeket is várjuk. Jelenleg 21 gyermekcsoportot, óvodánként változó homogén és vegyes szervezéssel működtetünk.

Óvodáink folyamatosan megújuló, nagy részben megfelelő épületekkel, komforttal, esztétikus külső- és belső környezettel fogadják a településeinken élő, de különféle szociokulturális helyzetű családokból érkező gyermekeket.

Az óvodák sajátosságai megjelennek a nevelési értékeink, speciális feladataink és a tevékenységi tartalmak között is. Ezáltal is igyekeztünk a tagóvodák egyediségét, nevelési elképzeléseit megtartani. Különös gondot fordítunk, hagyományaink ápolására, környezetünk védelmére, fenntarthatóságra a természeti értékeink megismerésére, megóvására.

1.1. Helyi nevelési értékeink

➤ A kompetencia elemeinek beépítése:

Tagóvodáinkban kompetenciák megalapozását, fejlesztését, **a meglévő pedagógiai gyakorlatunkhoz, az alkalmazott nevelési eljárásainkhoz illesztjük.** .

- Az intézmények saját projektjei, témahetei biztosítják az **újszerű módszertani elemekkel megvalósítandó változatos, előzetes egyéni ismeretekre épülő, cselekvéses tapasztalatszerzésen alapuló ismeretszerzést.**
- A játék, érzelem erkölcs metodikai kapcsolatának érvényesítésére törekszünk.
- Inkluzív pedagógiát alkalmazunk.
- Támogatjuk az óvoda-iskola átmenetet, a sikeres iskolakezdést.

Célunk, a közvetlen tapasztalatszerzésen alapuló pedagógiai fejlesztés során, a kisgyermekkor életkori sajátosságait szem előtt tartva, teret engedni az egyéni sajátosságok felszínre kerülésének és az egyéni bánásmód fokozott érvényesítésének.

➤ Zöld Óvodáink:

Hat Tagóvoda (Központi, Nyitnikék, Játékvár, Cseperedő, Meseerdő, Patvarci Hársfavirág) Zöld Óvoda cím birtokosa.

Célunk:

- Olyan gyermekeket nevelni, akik szeretik a természetet, elfogadják az őket körülvevő élőlényeket, ismerik környezetüket. Fogékonyak a körülöttük lévő élő és élettelen környezet szépsége iránt, megtalálják a jót és a szépet, azt megbecsülik és képesek a tenni akarásra.
- Az örökös ZÖLD Óvoda cím elnyerés.

Feladataink:

- a természeti környezet fontosságának felismertetése, megszerettetése, elfogadása és védelme
- A Zöld óvoda kritérium rendszerének megfelelően környezettudatos viselkedés megalapozását, fejlesztését támogató pedagógiai környezet biztosítása
- természetbarát óvodai környezet alakítása
- a környezettel való harmonikus együttélés
- egészséges életmód alakítása
- környezettudatos magatartás megalapozása
- általunk választott jeles, zöld világnapok megtartása

A Nyitnikék Tagóvoda a Madárbarát óvodai címet viseli.

➤ Referencia intézménnyé válás:

A Központi Óvoda és a Nyitnikék tagóvoda előminősített referencia intézmények.

Jó gyakorlataik:

Központi Óvoda:

- „Palócország meseország bibliográfia, palóc mesék népszerűsítése
- „Néphagyományok Kerek éve”

Nyitnikék tagóvoda:

- Madárdalos erdőtúra
- Minden, ami él, vízből ered

Célunk: jó gyakorlataikon keresztül, olyan pedagógiai gyakorlat bemutatása, mely bármely programba beilleszthető, példaértékű, segíti a hozzájuk forduló módszertani megújulását,

Feladataik:

- Vállalták jó gyakorlataink átadását, mentorálását.
- A pedagógiai főiskolásoknak a módszertan gyakorlatba való megvalósításának segítségét.
- Referencia területük bővítését, innovációik továbbfejlesztését

➤ Palóc néphagyományaink:

Célunk: hogy gyermekeink a helyi hagyományokat, néphagyományokat, szokásokat, a családi és tárgyi kultúrát megismerjék. Megtanulják a szülőföld, és az ott élő emberek, a hazai tájkultúra értékeit, szeretetét, védelmét.

A palóc néphagyományok ápolása, továbbvitele, a palóc mesevilág életben tartása.

Népszokásokhoz kapcsolódó ünnepek

- Szüreti hagyományok
- Adventi időszak
- Mikulás várás
- Karácsony
- Ovi farsang
- Húsvét
- Pünkösöd

Alapelvek:

- A *néphagyomány* lehetőséget kínál arra, hogy a népi kultúra gazdag világából tudatosan válogassunk, figyelembe véve a családi szokásokat.
- A *szokások*, többsége a naptári évhez a természet jelenségeihez, évszakok változásaihoz, a munkához, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint az egyházi ünnepekhez fűződik.
- *Komplex lehetőséget* rejt, élményt ad, szórakozást nyújt, fejleszti az ízlést, ismeretekhez segít, közösséget épít, hazaszeretetre nevel, viselkedési mintákat közvetít, megalapozza a gyermek érzelmi, hitbeli, esztétikai és morális jellemvonásait, amelyek megléte biztonságot nyújt gyermekeinknek.

A természeti és társadalmi ünnepek némileg különböző keretekben, formákban kerülnek előtérbe.

A népi kultúra, hagyományápolás tartalma nem egészében, hanem részleteiben jelenik meg.

Óvodapedagógus feladata:

- beépíteni a kisgyermek nevelésébe mindazon értékeket, amelyek a folklórban megőrzésre érdemesek,
- az életkori sajátosságoknak megfelelően közvetíteni a népi hagyományokat, szokásokat, így a gyerekek meglátják benne a szépséget, örömet és a követendő erkölcsi normákat
- kreatív alkotási vágy kielégítése, természetes anyagokból népi gyermekjátékok, hangszerek, készítése
- az óvoda környezetébe, mindennapjaiba zökkenőmentesen, természetes formában beépíteni a népszokások, jeles napok dalait, játékait, mondókait, népi bölcsességeit, és a kézművesség kifogyhatatlan ötletvilágát,
- tevékenységi formákat többféle tartalommal, komplexen töltsék meg.

A Központi Óvoda előminősített referencia intézmény. Referencia területük a Néphagyomány ápoláshoz (Palóc népszokások) kapcsolódik.

2. Alapelvek

2.1 Óvodaképünk, gyermekképünk

Nevelőtestületünk saját pedagógiai programot készített - mely koherens a Kormány és az Oktatásért felelős miniszter által kiadott Óvodai Nevelés Országos Alapprogramban foglaltakkal-, melyet az alábbi elveinkre építettünk:
Ezek az alapelvek tükrözik óvodaképünket, gyermekképünket.

- A családi nevelés elsőbbségét elismerve, azt kiegészítve a gyermekek érdekeit mindenekelőtt szem előtt tartva, kiegyensúlyozott, nyugodt légkörben az optimális feltételeket biztosítva neveljük a gyermekeket.
- Biztosítjuk a minőségi, korszerű nevelést, az egyenlő esélyek feltételeit.
- Családias, biztonságot nyújtó pedagógiai környezet kialakítása a célunk, ahol a befogadó attitűd természetessé válik az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak és a szülők, gyermekek számára egyaránt.
- A gyermeket fejlődő személyiségnek tekintjük, az életkori sajátosságait, testi, lelki szükségleteit figyelembe véve. Minden alkalmazott pedagógiai intézkedésünk a gyermek személyiségéhez igazodik.
- A szabad játékot a tevékenységek sorában elsődlegesnek, és semmi mással nem helyettesíthetőnek tekintjük, mely a személyiség fejlesztésének színtere, és a szabad játék maradéktalan biztosítására törekszünk.
- Az érzelmi alapokon nyugvó, gyermekközpontú óvodai élet biztosításával, szociális érzékenység kialakításával segítjük a különbözőség elfogadását, tiszteletben tartását, a diszkrimináció tilalmának érvényesítését.
- A családokkal való korrekt együttműködésre, az együttműködési formák bővítési lehetőségeinek keresésére törekszünk.
- Biztosítjuk az Alapító Okiratban meghatározott sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését, elősegítve ezzel közösségbe való beilleszkedésüket. A sajátos nevelési igényű gyermek joga, hogy a különbözőségét természetességgel elfogadó, fejlettségéhez alkalmazkodó fejlesztő pedagógiai környezetben fejlődjön.
- Nevelésünk tartalma a gyermek kompetenciájának és kompetenciaigényének pozitív értékek mentén történő gazdagítása, mely biztosítja a gyermekek sajátos igényeinek figyelembevételét, képességeik, készségeik kibontakoztatását.
- A gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, személyiségük teljes kibontakozásának támogatásával majdan az iskolai beilleszkedés közvetett elősegítését igyekszünk megvalósítani.
- Különös figyelemmel fordulunk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felé, mert a pedagógiai támogatás segítséget jelent számukra, hátrányaik kompenzálásában. Megsegítésükre óvodai fejlesztő programot működtetünk ahol a létszámuk ezt indokolja.
- A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszköze a játék, a közösen végzett tevékenységek és önként vállalt feladatok, melyek során értékek, normák, szabályok alakulnak ki, erősíti a pozitív énképet, önfegyelmet, önállóságot.
- A nevelő-oktató munkánk tervezését a Helyi Pedagógiai Program céljainak, valamint az ÓNOAP-nak, és az általunk nevelt gyermekek és csoportok fejlesztési céljait figyelembe véve készítjük. Pedagógiai munkánkat ennek megfelelően szervezzük,

- A nevelést, tanítás segítő eszközöket és módszereket rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal összhangban alkalmazzuk.
- Nevelőmunkánkat a gyermekek motiválására, érdeklődésük fejlesztésére építjük.
- A gyermekek hibázásait, tévesztéseit a nevelési, tanulási folyamat szerves részének tekintjük és megértően, segítő módon reagálunk rájuk. Az értékelési módszerek alkalmazása során figyelembe vesszük azok várható hatását a gyermekek személyiségének fejlődésére

2.2 Óvodai nevelésünk célja

Óvodai nevelésünk célja: A családi nevelést kiegészítve, esetenként hátrányt csökkentve segítjük a különböző szociális háttérrel rendelkező 3-8 éves korú gyermekek személyiségének sokoldalú, harmonikus fejlődését az életkori és az egyéni sajátosságok figyelembevételével, ahol a kiemelt figyelmet igénylő gyermek és a gyermekek szülei is megkapják azt a pedagógiai támogatást, mely az iskolai tanulás sikeres kezdését eredményezi. Miközben teljesítjük a funkcióinkat biztosítjuk, hogy gyermekeink egyenlő eséllyel vegyenek részt a színvonalas nevelésben. Fejlődésüket tehetséggondozással kompetenciáik fejlesztésével személyre szabott megsegítéssel, támogatjuk.

2.3 Kiemelt figyelmet és különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelésének elvei

A gyermekek speciális igényeinek figyelembevételéből, sajátosságaiból eredő célunk:

1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekeknél:

- Óvodáinkban a személyi és tárgyi feltételek megfelelőek legyenek az Alapító Okiratban meghatározott sajátos nevelési igényű gyerekek fogadására,
- Önállóságuk minél magasabb fokra való eljuttatása,
- Alkalmassá tétele a közösségi életre, az iskolára.
- Fejlesztő foglalkozások által a Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek képességeinek fejlesztése
- Kiemelten tehetséges gyermek egyéni fejlesztése, speciális támogatása

2. A hátrányos, és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknél

- az óvodai fejlesztő programba való bekapcsolódás elősegítése.
- Egyéni képességeik fejlesztése, az iskolai életre való felkészítés.

A gyermekek speciális igényeinek figyelembevételéből, sajátosságaiból eredő feladataink:

- a legeredményesebb fejlődésük elősegítése
- társadalmi beilleszkedés lehetőségének elősegítése
- szociális hátrányok enyhítése

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodában történő integrált nevelése

Nevelési elvek:

32/2012.(X. 8) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelvei és egyéni fejlesztési terv alapján személyre szabott fejlesztést biztosítunk a sajátos nevelési igény figyelembevételével

Célja:

- hogy a pedagógiai programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek
- az elvárások igazodjanak a gyermek fejlődésének üteméhez
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg
- az SNI-s gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl

Feladatunk:

- Orvosi, gyógypedagógiai szakértői véleményen alapuló hiányzó vagy a sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása a meglévő ép funkciók bevonásával.
- A Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság szakvéleményének figyelembevételével fogadjuk az óvodai közösségbe integrálható alapító okiratunkban megfogalmazott, önellátásukban kis segítséget igénylő, különlegesleges bánásmódot, igénylő gyermekeket.
- A testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékosok, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékosok, autizmus spektrum zavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdenek. A többi gyermekkel együtt nevelve, nevelési módszereink differenciálásával, az adott sajátos igényhez igazítjuk.
- Szoros együttműködést alakítunk ki a rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet folytató gyógypedagógussal: a diagnózis értelmezésében, a gyermek fejlesztésében alkalmazott sikeres eljárások figyelemmel kísérésében. az alkalmazható módszerek, módszerkombinációk kiválasztásában egy-egy nevelési helyzet megoldásához alternatív javaslatokat kérünk
- Az óvodai nevelésük során a gyermek habitációjának, rehabilitációjának biztosítása.
 - Az SNI gyermek személyiségfejlődését segítjük az elfogadó környezet kialakításával, megfelelő szakember alkalmazásával.
 - Bővítjük óvodáink eszközellátottságát a szükséges speciális segédeszközökkel, felszereléssel.
 - Biztosítjuk az egyéni szükségletekhez igazodó környezetet (pihenésre, elvonulásra alkalmas nyugodt sarok, szőnyeg)
 - Pozitív szociális szokások kialakítása, gyarapítása.

Óvodapedagógus feladata:

- Olyan napirend szervezése, melyben, a gyermek biztonságban, és jól érzi magát a magatartási szabályok átláthatók, kiszámíthatók és mindenkitől következetes betartást vár.
- Az önállóságra, önkiszolgálásra, önálló tanulásra való ösztönzés, szoktatás
- Folyamatos tájékoztatás a gyógypedagógus felé az óvodai tapasztalatainkról, elért eredményeinkről.
- Szoros kapcsolattartás a sajátos nevelési igényű gyermek szüleivel, ismereteink, tapasztalataink átadásával segítjük a szülőt a gyermek speciális nevelésében.
- Elfogadás, empátia, hitelesség, az individuális módszerek ismerete, alkalmazása
- kapcsolattartás a szakmai és szakszolgálati intézményekkel.
- A Pedagógiai programunkban megfogalmazott nevelési és fejlesztési tartalmak a gyermekek között fennálló különbözőségek ellenére minden gyermekre érvényesek.
 - a Sajátos Nevelési Igényű gyermekeknél nagyobb mértékű differenciálási lehetőséget alkalmazunk.

A gyermek egyéni fejlesztési dokumentuma:

- A gyermekek fejlődésének nyomon követése
 - Egyéni fejlesztési tervek a csoportnaplóban
 - Egyéb szakemberek (fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus) fejlesztő tervei, haladási napló

Siker kritérium:

- A gyermek beilleszkedése a csoport életébe
- Önmagához mért fejlődés
- Fejlődik a kisgyermeknél az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, és az együttműködés készsége

2.4 Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Esélyegyenlőséget segítő intézkedések:

Óvodai fejlesztő programot működtetünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztésére a törvény előírásait teljesítő Ipoly-parti Csipcsirip Tagóvodában

Integrációs Pedagógiai Programunk célja:

Az óvodába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szociális helyzetéből fakadó hátrányaik csökkentése, hiányzásuk minimalizálása.

A cigány családokban felnövekvő gyermekek sajátos kultúrájából a család életviteléből adódó másságra tekintettel- sokoldalú, harmonikus személyiség fejlesztése.

Integrációs Pedagógiai Programunk feladata:

- Az óvoda körzetében élő valamennyi 3 éves, HHH gyermek beóvodázásra kerüljön.
- Az óvoda körzetében élő valamennyi HHH gyermek rendszeresen járjon óvodába, ahol megfelelő minőségű, egyéni fejlesztési terv alapján, tudatos óvodai nevelő-fejlesztő munkával növeljük a gyermekek esélyét a sikeres iskolakezdéshez.
- Együttműködő partneri kapcsolat kiépítése – a szülői házzal, a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal, Szakmai és Szakszolgálatokkal, Általános Iskolákkal – annak érdekében, hogy a gyermekek szociális támogatása sikeresen megvalósuljon.

Óvodapedagógus feladatai:

- Integrációt elősegítő munkacsoport kialakítása.
- A gyermek óvodába lépésekor komplex állapotfelmérés haladásáról, fejlődéséről legalább 3 havonta értékelés készüljön.
- Az értékelés elkészítése, melyen részt vehet a szülő, szükség szerint a gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó szakembere.
- Rendszeresen szervezett, tervszerű fejlesztés megtartása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekeknek biztosítja a szakértői véleményben előírt fejlesztést, melyet gyógypedagógus irányításával egyéni fejlesztési terv szerint végez.

2.5. Tehetséggondozás

Cél: Kiemelten tehetséges gyermek egyéni fejlesztése

Tehetséggondozás területei: Intellektuális tehetség (matematikai, természettudományi)
Művészeti tehetség, (zene, képzőművészet, sport, tánc.)

Óvodapedagógus feladata:

- fedezze fel a gyermeki tehetség-ígéretet, vegye figyelembe egyéni képességeiket
- biztosítson tevékenységeket a további fejlődésükhöz
- szervezzen egyéni fejlesztést számukra
- amennyiben szükséges vegye igénybe külső szakember segítségét

Gyermekképünk

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi csak játszik. De mi tudjuk, mire megy a játék. Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven eszű, tevékeny ember váljék belőle” (Varga Domokos)

Célunk, olyan gyermekek nevelése, akik érzelmileg gazdagok, szülőföldjükhöz kötődnek, a környezetükben jól tájékozódnak, érdeklődők, befogadók, alkalmasak az iskolai életre, a társadalomba beilleszkedni képesek.

Alapelvek:

Az óvodás gyermek felnőttektől függő, érzékeny, fejlődésben lévő egyedi személyiség, egyénenként változó testi-lelki szükségletekkel.

Gyermekközpontú, befogadó óvodai nevelésünk támogató környezetével változatos, élmény gazdag, közvetlen tapasztalatszerzésen alapuló tevékenységekkel segíti elő a gyermeki személyiséget. Minden gyermek egyformán magas színvonalú szeretetteljes nevelésben részesüljön, meglévő hátrányai csökkenjenek. Nevelésünkben érvényesítjük az innovatív pedagógiai törekvéseket.

3. Óvodai nevelésünk feladatai

Óvodánk általános feladatai

3.1. Egészségfejlesztő program

Az egészség fejlesztő tevékenységünk az egész óvodai nevelésben jelen van, nevelési feladataink megvalósítása során arra törekszünk, hogy a gyermekek egészségére kedvező hatást gyakoroljon.:

Alapelvek:

- az egészségnevelő, egészségfejlesztő munka csak akkor lehet eredményes, ha közösen, egymást segítve és megerősítve végezzük a gyermekeink egészsége érdekében
- a szellemi, a testi és a lelki nevelés egyformán fontos, mely legyen tervszerű, rendszeres, terjedjen ki minden gyermekre és érvényesüljön személyiségfejlesztő hatása
- a gyermekek minden nap vegyen részt valamilyen mozgásban, kapjanak életkoruknak megfelelő terhelést
- minden mozgásforma, testmozgás jelentsen örömet és sikerélményt minden eltérő adottságú gyermeknek
- jelenjen meg az egészséges táplálkozás, a zöldségek és a gyümölcsök alapvető fontossága a mindennapokban
- váljon természetessé a tisztaság igénye, a személyi higiénia kialakítása
- az óvodapedagógusok ösztönözzék az egészséges életmód a környezettudatos magatartás megalapozásával az egészség fejlesztését és értékrendjének kialakulását.

- Az egészséges, biztonságos óvodai környezet/megfelelő bútorzat és eszközrendszer/megteremtésére törekszünk.
- Különös odafigyeléssel fordulunk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek testi szükségleteinek kielégítésére, kulturált testápolásra, betegségek megelőzésére.
- A szociálisan hátrányos környezetből érkező gyermekeknél az óvodai szokások bevezetését fokozatosan, utánzásos helyzetekben alakítjuk ki.

Célunk: a gyermek teljes személyiségére kiterjedő egész napot átfogó rendszerszerű egészségfejlesztő tevékenységekben részesüljön.

Feladatunk: Olyan tevékenységek szervezése mely a gyermek egésznapját átfogja fejlődésében kedvező irányú változást idéz elő

Óvodapedagógus feladata:

- Program működéséhez a feltételrendszert biztosítása
- úgy alakítsa csoportja mindennapjait, hogy egészséges, biztonságos környezet vegye körül a gyermeket
- mérhető értékelhető tevékenységeket szervezzen
- hívja fel a figyelmet balesetveszélyes helyzetekre

Egészségfejlesztő tevékenységünk főbb területei:

- egészséges táplálkozás:
 - heti rendszerességgel zöldség- és gyümölcsnap
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- szabad levegőn végzett tevékenységek
- testi és lelki egészség fejlesztése
 - szükség esetén megfelelő szakember bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása (gyógytestnevelés)
- bántalmazás megelőzése
- baleset megelőzés
- személyi higiéné

Feladataink részletesen megjelennek a program nevelési feladatai, tevékenységi tartalmak között. A napi feladataink a csoportnaplókban szerepelnek a nevelési, fejlesztési célok fejezetben.

3.1.1.Egészséges életmód alakítása:

Alapelv

- A kisgyermek a felnőttektől függő, érzékeny, fejlődő személyiség, önálló individuum, egyénenként változó testi, lelki szükségletekkel.
- Gyermekközpontú nevelésünk ezek kielégítésére, a gyermeki személyiség legteljesebb kibontakoztatására irányul.
- Az óvoda a családi környezet mellett olyan szocializációs színtér, ahol a gyermekek egyénenként változó testi-lelki szükségleteinek kielégítése történik.
- Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényeinek alakítása, a gyermekek testi fejlődésének elősegítése az óvodás korban kiemelt jelentőségű.

Cél:

Testben és lélekben egészséges, boldog, kiegyensúlyozott gyermek nevelése, akik harmóniában vannak környezetükkel és önmagukkal.

Nevelési feladatok

- A gyermekek harmonikus fejlődésének elősegítése,
- Az egészséges életmód szokásainak megismertetése és kialakítása, alapvető gondozási teendők ellátása
- Tervszerű és rendszeres szellemi, testi és lelki nevelés.
- Kapjanak életkoruknak megfelelő terhelést
- Minden mozgásforma és testmozgás juttassa sikerélményhez a gyermekeket egyéni képességeik és szükségleteik figyelembe vételével
- Biztosítsunk számukra olyan egészséges környezetet, melyben minden gyermek biztonságban érzi magát
- Váljon természetessé a tisztaság igénye, a személyi higiénia kialakítása
- Jelenjen meg az egészséges táplálkozás a mindennapokban
- Prevenációs és korrekciós tevékenység ellátása a családdal való együttműködésben, illetve a családi nevelés kiegészítéseként.
- Testi képességek fejlesztése (célrányos fejlesztés mozgással, edzéssel)
- Prevenációs és korrekciós feladatok ellátása megfelelő szakember bevonásával
- Szabad levegőn végzett tevékenységek biztosítása
- Balesetek megelőzése
- Pihenés, alvás biztosítása

Az óvodapedagógus feladata:

- Egészséges, tiszta, biztonságos környezet kialakítása ügyelve a biztonsági előírásokra
- Szükség szerint a gyermekek figyelmének ráirányítása a balesetveszélyes helyzetekre, óvintézkedések megtétele a balesetek elkerülése érdekében
- Baleset esetén elsősegélynyújtás és intézkedés
- Folyamatos, rugalmas napirend kialakítása
- Önkiszolgálás szokásainak kialakítása (önállóság!)
- Helyes öltözködési szokások kialakítására törekvés
- A gyermekek egészségének védelme, tisztaság iránti igényük alakítása
- Egyéni fejlettségüknek megfelelő segítségadás
- Különös odafigyeléssel forduljunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek testi szükségleteinek kielégítésére, kultúrált testápolására, betegségek megelőzésére
- A mozgástevékenységhez megfelelő hely, idő, eszköz biztosítása
- A tartási rendellenességek megelőzése érdekében a megfelelő mozgásanyag összeállítása
- Lúdtalp megelőzése érdekében lábboltozat erősítő gyakorlatok végzése (megfelelő lábbeli)
- Igény esetén egyéb egészségfejlesztő lehetőségek biztosítása (gyógytestnevelés, jóga, foci, úszás, néptánc...)
- A gyermekek fejlesztéséhez a megfelelő lehetőségek felkutatása, szakemberhez irányítása
- Szabad levegőn való tartózkodás biztosítása, folyamatos szellőztetés
- Egészséges ételek megkedveltetése, új ízek megismertetése
- Étkezések közti megfelelő idő biztosítása
- Ünnepek és különleges alkalmakkor is az egészséges táplálkozás preferálása
- Folyamatos ivóvíz biztosítása a csoportszobában és az udvaron is
- A délutáni pihenés ideje rugalmasan alkalmazkodjon a gyermekek egyéni igényeihez
- Az alváshoz szükséges nyugodt légkör biztosítása
- Beteg gyermek elkülönítése
- A gyermekek egészségének érdekében meghozott szabályok (házirend) következetes betarttatása a szülőkkel (gyógyszer, orvosi igazolás, tetű stb.)
- A szokások kialakításánál az utánzásra épülő tanulás, a helyes műveletek verbális közlése

- Példamutató magatartás, dicséret, segítségadás
- Példaadással, közös családi programokkal a családok egészségkultúrájának formálása az egészséges életmód népszerűsítése
- A gyermekeknek mindennap szervezzen irányított mozgástevékenységet

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Igényesek lesznek a tisztaság iránt, önállóan mosakodnak, törölköznek, használják a körömkéfért, a fésűt, rendben tartják hajukat
- Önállóan mosnak fogat, a fogápoló szereket tisztán tartják
- Helyesen használják a zsebkendőt
- Saját magukat szolgálják ki, önállóan tevékenykednek, dolgaikra vigyáznak
- Tisztán étkeznek, közben kultúráltan viselkednek, megfelelően használják az evőeszközöket
- Csukott szájjal rágnak, igénylik az asztal esztétikai rendjét
- Önállóan öltöznek, vetkőznek, ruhaneműikkel gondosan bánnak, cipőjüket megkötik
- Mindennapi szükségleteiket önállóan kielégítik

3.1.2. Érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés

Célunk: A stabil, érzelmi biztonságot jelentő befogadó légkör megteremtése a **megszokott szocializációs térből (családból) kimozduló, fejlődő személyiség számára.**

A gyermeket érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Feladatunk:

Inkluzív óvodai gyakorlatunkban a gyermek befogadását előkészítő, a családdal szoros együttműködést kialakító befogadás biztosítása.

Élményben gazdag mindennapok megteremtésével segítjük gyermekeinknél az együttérzés, segítőkészség, egymásra figyelés, mások iránti tisztelet és szeretet érzésének kialakulását, annak elfogadását, megértését, hogy az emberek különböznek egymástól.

Kiemelt figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre, az őket körülvevő befogadó környezetre, az érzelmi alapigények biztosítására (biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet).

Elfogadó attitűddel segítjük a barátkozást, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősödését, én tudatuk alakulását, teret engedve az önkifejező törekvéseinek.

Óvodapedagógus feladata:

- A szocializáció szempontjából a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlási lehetőségének megteremtése.
- Az erkölcsi tulajdonságok, akarat, szociális készségek, képességek, attitűdök, azaz kompetenciák megalapozása.
- Együttműködés, önállóság, segítőkészség, önkifejezés, önérvényesítés, önfegyelem, közös értékek óvása, védelme, kitartás, feladat- és szabálytudat, együttérzés, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése, és a szokások gyakorlásához szükséges tevékenységi rendszer kialakítása a normarendszer érdekében.
- Segítsük a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását.
- Engedjünk teret önkifejező törekvéseinek.
- Kellemes, oldott légkör megteremtése, amelyben a gyermek beszédkedvét, kérdezési vágyát fokozza, ösztönzi érzelmi, gondolatai kulturált elmondására, mások véleményének meghallgatására, fejleszti a különböző kommunikációs helyzetekben az alkalmazkodási készségeket, képességeket.
- A hazafias érzelmeket, a szülőföldhöz való kötődést (néphagyomány ápolásával) az ünnepeinken pozitív érzelmi légkör megteremtésével, a gyermekek életkorához igazított tartalommal formálja. Az esemény hangulatát növeli az alkalomhoz illő díszítés, öltözék, műsor.
- A gyermekek nyitottságára építve segítsük a gyermeket, hogy ismerje meg a szűkebb és tágabb környezetét, mely a hazaszeretet és a szülőföldhöz kötődés alapja. Rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutakozó jóra, szépre és mind azok megbecsülésére.

Feladataink az integrált nevelési területen:

- Feladatunk a sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedésének elősegítése az óvodai csoportokba.
- A halmozottan hátrányos gyermekek szocializációjának segítése/ a különbözőség elfogadása/.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi-lelki és nevelési feladatok ellátása és megfelelő speciális felkészültséggel rendelkező szakemberek bevonásával, szülővel, gyermekkel, óvodapedagógussal együttműködve.
- Bizalmon, kölcsönös tiszteleten alapuló kapcsolat kialakítása a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek szüleivel, hogy biztosítható legyen az együttnevelés.
- Az óvodapedagógus és a nevelést segítő munkatárs mintát nyújt a csoport számára a segítségnyújtásban, különbözőségek elfogadásában, empátiában.
- Modell értékű szerepet tölt be az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

3.1.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása:

Anyanyelvi nevelés:

Pedagógiai programunkban az anyanyelvi nevelés kiemelt fontosságú. Áthatja egész óvodai életünket, valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósul, mind az érzelmi, szociális, az értelmi nevelés szempontjából alapvető fontosságú.

A beszéd teszi lehetővé a társas kapcsolatok kiépítését és fejlődését, a külső világ megismerését. A nyelv elsajátítása érzelmi biztonságot is ad a gyermeknek, hiszen ez az egyik legfontosabb kapocs közte és a külvilág között.

Alapelveink:

- Az anyanyelvi nevelés alapja: a jó csoportléggör, melyet derű, nyugalom, biztonságérzet, az óvónő és a gyermekek közötti szeretetteljes viszony jellemez. Ilyen légkörben a gyermek megnyílik, ki akarja mondani gondolatait, elmesélni élményeit, kérdéseket mer föltenni, kialakul és fokozódik beszédkedve.
- Az anyanyelvi nevelés mind az érzelmi, szociális, mind az értelmi nevelés szempontjából alapvető fontosságú.
- A nevelés egészét átható, komplex folyamat, az óvodai élet minden mozzanatában jelen van. Nem korlátozható egy-egy foglalkozásra és sosem kezelhető elszigetelten.
- A gyermekek az anyanyelvet a mindennapi tevékenységeken keresztül, társaikhoz és a felnőttekhez való viszony fejlődése során sajátítják el.
- Az anyanyelvi fejlesztés feladatainak megvalósítása csak akkor lehetséges, ha az óvónő és a gyermekek között bensőséges kapcsolat alakult ki. Ilyen helyzetben az óvónő elkerülheti a direkt fejlesztő eljárások alkalmazását, és lehetősége adódik a spontán helyzetek észrevételére és kihasználására.

Célunk:

- **a kommunikáció, mint kulcskompetencia differenciált fejlesztése;**
- Modell értékű, kulturált beszédpélda alkalmazásával a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fejlesztése, ösztönzése.

Feladataink:

- A nyelvi kifejezőkészség fejlesztése, a folyamatos, összefüggő tiszta beszéd, kialakítása.
- A beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése.
- Szókincs gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása, beszélő környezet biztosítása
- Egyszerű, egyértelmű, de változatos kérdésekkel a gyermek gondolkodásának fejlesztése.
- A szociokulturális háttér ismeretében nyelvi hátrányok kompenzálása tudatos fejlesztéssel, nyelvi játékok szervezésével.
- A magyar gyermekköltészet mellett a népi és dajkai hagyományok tárházának megjelenítése, megismertetése, ezzel megalapozva a gyermekek esztétikai, irodalmi fogékonyságát, anyanyelvünk és szülőföldünk szeretetét.

Tartalmi elemek:

- A beszédfejlesztés legfőbb színtere a szabad játék, ahol a gyermekek különböző élethelyzetekben kerülnek kapcsolatba egymással, ahol szabadon mondhatják el érzéseiket, gondolataikat.
- A beszéd a gyermek minden tevékenységében megjelenik, így fejlesztésére az óvodai élet minden mozzanatában lehetőség nyílik.
- A gondozás, a szokások kialakítása során a tanult tevékenységet beszéddel kísérjük. Így adunk alkalmat a párbeszéd fejlődésére, a szóbeli közlések, utasítások megértésére, követésére. Megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a gyermekek a helyzetnek megfelelően tudják kifejezni belső szükségleteiket, kéréseiket.
- Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés során folyamatosan juttatjuk el a gyermeket a társakkal való kapcsolatteremtés igényéhez és képességéhez. A közös tevékenységek, a játék során sajátítják el a párbeszéd különböző formáit, az udvarias közeledés, kérés, odafordulás nyelvi kifejező eszközeit.
- A játékban a szituációkhoz illő beszédformával, szókapcsolatokkal, a metakommunikáció eszközeivel spontán módon szereznek tapasztalatot a gyermekek. A szerepjátékban a játék témájától függően számtalan lehetőség rejlik a különböző szófordulatok, szókapcsolatok fogalmak bővítésére.
- Az anyanyelvi nevelés hatékony eszköze a báb. A bábozás, a gyermek részéről belülről fakadó játék, az óvónő részéről - kellő tudatossággal - fejlesztő eszköz.
- Az anyanyelvi fejlesztésnek, nevelésnek igen szoros a kapcsolata a külső világ tevékeny megismerésével. A természeti és társadalmi környezet témái lényegükből fakadóan fejlesztik a szókinccset, a kifejezőmódot, a fogalomalkotást, a gondolkodást. Ezekhez jól illeszthetők az anyanyelvi fejlesztő játékok. A tapasztalatszerzések, tevékenységek során sok lehetőség nyílik a szókincsbővítésre, fogalmak megismerésére, (pl. matematika, relációs szókincs, térben való tájékozódás kifejezései).
- Az irányokkal, testsémával kapcsolatos fogalmak előtérbe kerülnek a testi nevelés során is.
- Természetszerű kapcsolatban áll az anyanyelv a rajzolás, mintázás, kézi munkázással.
Az alkotó tevékenységek belső élményekből fakadnak. A gyermek alkotás közben élményeit, érzéseit beszédben is kifejezi (pl., elmondja mit rajzolt, festett, mintázott). Ilyenkor a képi megjelenítés és a szóbeli közlés együttesen nyújtanak élményt.
- Az anyanyelvi nevelésnek a ének, zene, énekes játékokkal és a meséléssel, verseléssel a legszorosabb a kapcsolata. A zenei nevelésben is előtérbe kerülnek a beszéd legfontosabb elemei: a hangképzés, tiszta ejtés, a hangerő, a hanglejtés, a tempó, a ritmus, a rím. *Minél több népi mondókát és tréfás nyelvtörőt válasszunk, melyek a zenei, és irodalmi nevelésnek is az alapjait képezik.*

A népköltészet alkotásai, kiváló költőink versei is gyakran dallamhoz kötődnek. A vers éneklése kettős élményhez juttatja a gyermeket. A mese, vers nem csak a beszédfejlődést szolgálja, hanem érzelmileg hat a gyermekre, élményeket nyújt. Közvetlen fejlesztő céljuk van az anyanyelvi játékoknak. Ügyeljünk arra, hogy ezek mindig játékos helyzetekhez, mozgáshoz, cselekvéshez, vagy pl. egy-egy környezeti témakörhöz, kapcsolódjanak. Sose legyenek öncélúak és erőltetettek.

Óvodapedagógus feladatai:

- Mindig hallgassa meg a gyermeket, egyetlen kérdése se maradjon megválaszolatlanul.
- Ismerje jól anyanyelvét, beszéde, metakommunikációja mindig példaértékű legyen.
- Kérdéseivel fejlessze a gyermekek gondolkodását, ösztönözze beszédre a bátortalanabb gyermeket is.
- Kérdései legyenek egyszerűek, egyértelműek, de változatosak: nyújtsanak modellt a gyermekeknek a saját kérdések megfogalmazásához.
- Meghitt beszélgetéssel segítse a metakommunikáció fejlesztését, az érzelmek nyelvi kifejezését.
- Igyekezzen megérteni az alig vagy keveset beszélő gyermeket is. A metakommunikációs közléseket mindig fogalmazza meg szavakkal.
- A spontán helyzetekben szerezzen tapasztalatokat a gyermekek kialakuló egyéni beszéd-sajátosságairól.
- Tudatos és folyamatos megfigyeléssel ismerje meg csoportja beszéd-szintjét, amelyről a csoport illetve az egyes gyermekek fejlesztését elkezdheti.
- Ismerje föl a beszédhibákat, indokolt esetben vegye igénybe logopédus segítségét. A még élettaninak tekinthető beszédhibákat különböző ajak, és nyelvgyakorlatokkal, játékos nyelvtörő mondókákkal, tréfás rövid versekkel igyekezzen javítani.
- Az anyanyelvi fejlesztés feladatainak tervezésekor vegye figyelembe a csoport és az egyes gyermekek egyéni fejlettségi szintjét.
- Mindig tartsa szem előtt, hogy a beszéd különböző szintjei és összetevői nem választhatók el, és csak együttesen fejleszthetők. A példamutató beszéde, szeretetteljes beszédkezdeményezése a leghatékonyabb eszköze a fejlesztésnek.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Az anyanyelvi nevelés feladatainak eredményes megvalósítása előkészíti a gyermeket az irodalmi élmények befogadására, fejleszti esztétikai érzékét, gondolkodását, és hozzájárul a gyermekek iskolai képességeinek megalapozásához.

- a gyermekek nyíltak, bátran kérdeznek, fejezik ki gondolataikat, érzelmeiket és élményeiket,
- elbeszélésük folyamatos, összetett mondatokban beszélnek, helyesen használják a szófajokat (ige, főnév, melléknév, névutók, névmások),
- helyesen használják az igeidőket és igemódokat,
- a beszédhelyzethez alkalmazkodik a hanglejtésük, hangsúlyozásuk, hangerejük,
- tisztán ejtenek minden hangot,
- képesek egyszerű történetek kitalálására, önállóan kezdeményezik a bábozást,
- a metakommunikáció eszközeivel - gesztusokkal, arcjátékkal kísérik, illetve fejezik ki érzelmeiket, gondolataikat,
- nyugodtan, figyelmesen hallgatják végig az óvónőt, utasításait, kéréseit megértik,
- páros kapcsolatokban tudnak párbeszédet kezdeményezni, türelmesen végig hallgatják társuk mondanivalóját, és válaszukat ehhez igazítják,
- az udvarias viselkedésformák szófordulatait, és kapcsolatait alkalmazzák

- különböző tevékenységek, tapasztalatszerzések során bővülő szókincsüket aktívan használják.

Értelmi fejlesztés:

Célunk:

Olyan ösztönző környezet biztosítása, melyben a gyermek meglévő tapasztalataira, ismereteire, élményeire, egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára építve új élmények, tapasztalatok, ismeretek szerzését segítjük elő.

Feladataink:

- A kompetencia alapú neveléssel összhangban párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek szervezése, melyek során a sokoldalú érzékeltetéssel, a gyermek érzékszerveinek bevonásával bővíti ismereteit.
- Az összefüggések felfedeztetése, rendszerezése, a gyermeki gondolkodás fejlesztése (logikai képességek, emlékezet, fantázia, figyelem stb.).

Óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek tapasztalataira, élményvilágára építve olyan változatos spontán és tervezett tevékenységek biztosítása, amelyek során eljuttathatjuk őket egyéni képességeik, készségeik legoptimálisabb határához.
- Fejlesztésük színtere elsősorban a játék, amelyben a gyermek az ismereteket szinte észrevétlenül sajátítja el.
- Sokrétű lehetőség biztosítása, folyamatos motiválás arra, hogy gyermekeink gondolataikat, érzéseiket szóval, mozgással, az ábrázolás eszközeivel merjék, és tudják kifejezni.
- Biztosítjuk a kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során a tapasztalatszerzési lehetőségeket, ezáltal fejlesztjük az értelmi és alkotó képességeket, segítjük a tanulási vágy kialakulását.
- Arra törekszünk, hogy gyermekeink egyéni szükségleteiknek megfelelően, saját ütemükben, önmagukhoz képest fejlődjenek. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztésénél a hátrányok kompenzálását illetve a tehetséggondozást differenciált feladatok nyújtásával segítjük elő.

Innovációs feladataink:

- Szakértelmük, képességük, érdeklődésük szerint javaslatokkal segítsék a fejlesztést az óvodapedagógusok
- Keressük azokat a lehetőségeket, melyek innovatív, kreatív gondolkodást ösztönzik
- Nyitottak vagyunk a jó gyakorlatok bemutatására, követésére, alkalmazására

4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

4.1. Az óvoda személyi feltételei

A nevelőmunkánkban az óvodapedagógusok elfogadó, támogató, segítő attitűdjükkel mintát jelentenek a gyermek számára, akik a nevelés egész időtartamában irányítói az óvodai nevelésnek. Csoportonként két fő óvodapedagógus biztosított. Az óvodai életünk eredményességéhez szükségesnek tartjuk az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő, a nem pedagógus alkalmazottak összehangolt egymást kiegészítő, támogató munkáját.

Óvodánkban a közalkalmazotti létszám az éves elfogadott költségvetésben meghatározottak szerint alakul.

Az óvoda dolgozói	jelenleg
Felsőfokú végzettségű óvodapedagógus	48 fő
- Mesterpedagógus	1 fő
- Mesterfokozatú pedagógus	2 fő
Szakvizsgázott óvodapedagógus	18 fő
Szakvizsgázott fejlesztő óvodapedagógus	8 fő
Óvónői munkakörben fejlesztő tevékenységet végző pedagógus	5 fő
gyógypedagógus	1 fő
Függetlenített fejlesztő pedagógus	1 fő
Pedagógiai munkát segítő, dajka	22 fő
Óvodatitkár	2 fő
Nevelő munkát közvetlenül segítők: - óvoda pszichológus - pedagógiai asszisztens - rendszergazda	5 fő
Egyéb munkakörben foglalkoztatott főállásúak (udvaros, konyhai kisegítő...)	4 fő

- Nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült, innovációra nyitott kreatív pedagógusokból áll,
- Folyamatos továbbképzésekkel frissítjük szakmai tapasztalatunkat.
- A közösség tagjaként valamennyien felelősséget vállalunk a közösen kitűzött célok és feladatok megvalósításáért.
- Munkánkban szükség van a jó hangulatú munkatársi kapcsolatokra, döntéshozatalok előtt szükséges, hogy őszinte, nyílt véleménnyel segítsük a gyermekek érdekét leginkább szolgáló megoldások kialakítását.
- Nevelőtestületünkben lehetőséget biztosítunk az önállóságra, kezdeményezésre, a jó javaslatok elfogadására nyitottak vagyunk, képesek az együttműködésre, egymás tiszteletére.
- Minden tagóvoda a helyi sajátosságaihoz alkalmazkodva igyekszik színesebbé, vonzóbbá tenni óvodája profilját.

- Óvodánkban több szakmai munkaközösséget hoztunk létre, melyek tartalmi munkáját a nevelőtestület többsége által megfogalmazott témakörök, kijelölt feladatok határozzák meg.
- A munkaközösségek módszertani ajánlásokat adnak a nevelőtestületnek, pedagógiai megfigyeléseket, feltáró elemző munkát végeznek, bemutatókat tartanak, kitekintési lehetőséget biztosítanak. A továbbképzések segítik Pedagógiai Programunk célkitűzéseinek megvalósulását, összhangban az éves munkaterv kiemelt feladataival. Módszertani frissítésként vezettük be intézményeinkben a kompetencia alapú nevelést.
- A feladatok elosztásában és a pedagógiai munka megszervezésében a szakértelem és az egyenletes terhelés mérvadó.

4.2. Az óvoda tárgyi feltételei és egyéb igények

Minden óvodában biztosítottak a program megvalósításához szükséges alapvető feltételek, melyeket a mindenkori eszköznormának megfelelően igyekszünk pótolni, biztosítani.

- Az eszköznorma által megfogalmazott helyiségek kialakításában az intézmények adottságai miatt nem mindenhol tudunk előrelépni. Változó méretű tornaszobával mindenhol rendelkezünk.
- Egyéni fejlesztést biztosító helyiség és eszközök minden óvodában adottak fejlesztői és logopédiai területen egyaránt
- Az óvodák épületét, udvarát berendezését oly módon alakítottuk és alakítjuk, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen a gyermekek testméreteinek, biztosítsa egészségük védelmét, és elősegítse fejlődésüket.
- A tárgyi felszereléseket, berendezéseket minden esetben biztonságosan elérhető helyen helyezük el.
- Feladatunk a megfelelő munkakörnyezet biztosítása az óvodai munkatársak részére és a szülők fogadására.
- Gyermekeink számára biztosítjuk a sarkok kuckók kialakíthatóságát, mobilizálható eszközeink folyamatos beszerzésével
- Rendszeresen alkalmazunk IKT eszközöket nevelő munkánk során.

4.3 Az óvodai élet megszervezése

Pedagógiai programunkat a nevelőtestületünk készítette el, hagyta jóvá melyben az egész óvodai életet magában foglaló tevékenységek kereteit foglalmaztuk meg.

A gyermekcsoportok szervezését:

- A szükségszerűség és az intézmények nevelési gyakorlata is befolyásolja.
- A szülői igények figyelemmel kísérése mellett a csoport létszámok függvényében biztosítjuk a választási lehetőséget.
- A gyermekcsoportok szervezésénél különös figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és a halmozottan hátrányos gyermekek elosztására, az integrációt elősegítő csoportalakításra.
- Homogén, részben osztott és vegyes összetételű csoportokat szervezünk (beiratkozás).

A napirendet és heti rendet óvodáinkban

- a helyi sajátosságoknak és lehetőségeknek megfelelően a csoportok pedagógusai alakítják ki, figyelemmel a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésére és szervezésére.
- folyamatos, minden esetben a gyermek egyéni szükségleteihez a helyi szokásokhoz, szülői igényekhez igazodik.
- a tevékenységek közötti harmonikus arányok betartásával alakítjuk, mindenkor szem előtt tartva a **szabad játék kiemelt szerepét.**

Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van

- Az óvodapedagógus a gondozási feladatok ellátása közben is nevel, építi kapcsolatait a gyermekkel, és segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a többi alkalmazottal.
- Óvodáinkban az óvónők nevelőmunkájukat a pedagógiai programunkban megfogalmazottak szerint végzik.
 - Az egyéni fejlesztések méréseken alapulnak, melyeket napi foglalkozásra lebontva alkalmazunk.
 - Napirendjeink úgy kerülnek kialakításra, hogy a halmozottan hátrányos gyermekek tekintetében fokozott figyelemmel kísérjük a szülők munkába állását segítő nyitva tartás biztosítását.
- Napirendünkkel erősítjük a halmozottan hátrányos gyermekeink biztonságérzetét, rendszeresség fokozza önbizalmukat. A velük kapcsolatos egyéni fejlesztést elősegítő tevékenységeinket tervszerűen végezzük, figyelembe véve a gyermek emberi méltóságát és jogait.

4.3.1. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységünk

A gyermekvédelemi munkánk alapelvei

- A gyermekvédelem a nevelőmunkánk szerves része. Óvó, védő, szociális és nevelő személyiségfejlesztő funkció minden óvodába beírt gyermekre vonatkozik.
- Az óvodában dolgozó minden pedagógus kötelessége, hogy részt vegyen a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában.
- A gyermekvédelem a napi nevelőmunkában, a gyermekek jogainak mindenkori biztosításában, szükségleteik kielégítésében jelentkezik.
- Az óvodában a gyermek a legfőbb érték. Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a reábízott gyermekek védelme, segítése az óvodába lépés pillanatától a hazamenetelig.
- Szaktudásunkkal hozzájárulunk a családok nevelőfunkciójának segítéséhez, megerősítéséhez.
- Jelzőrendszer tagjaként kapcsolatot tartunk a gyermekek érdekét védő társintézményekkel.

Gyermekvédelmi munkánk célja

- A ránk bízott gyerekek jogainak védelme, problémáinak korai felismerése kezelése.
- Óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését.
- Szoros együttműködésre törekszünk a családdal.
- A már kiépített jelzőrendszer továbbra is jó színvonalon való működtetése, a társintézményekkel a folyamatos kapcsolattartás.

Feladataink

- A hatályos törvények értelmében rögzítjük a hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség fennállását.
- Segítségnyújtás és a hátrányok enyhítése óvodai keretek között.
- Differenciált, személyes bánásmód és képességfejlesztés
 - az egyéni bánásmód, a tapintatos, egyéni, személyes kapcsolattartás,
 - a családok gyermekek iránti felelősségének erősítése,
 - a gyermekek megismerése, fejlettségi szintjének megállapítása,
 - A halmozottan hátrányos gyermekek esetében fontos:

- az óvodai beíratás- és a hiányzás minimalizálását elősegítő tevékenység
 - az óvoda-iskola átmenet támogatása
 - a szociális háttérből eredő hátrányok enyhítése, a segítségnyújtás megoldásait a családi háttér megismerése során szerzett tapasztalatokhoz illesztjük, intervenciós gyakorlatot érvényesítjük
- Az inkluzív óvodai gyakorlatban a családdal szorosan együttműködésben lehetőség biztosítása a szülőks beilleszkedésre, a gyermek kapcsolatainak, a családban elfoglalt szerepének megismerése.
 - Rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel - figyelemfelhívással, példamutatással erősítjük a felelősségüket a gyermekük otthoni gondozása, nevelése iránt.
 - Figyelemmel kísérjük a gyermek rendszeres óvodába járását, szükség esetén a szülőt felkeressük, a hiányzás okát felderítjük.
 - Nyilvántartjuk a kötelező óvodai nevelésből, távolmaradás kockázatának kitett gyermekeket és aktív irányítói magatartást tanúsítunk a távolmaradás megelőzése érdekében.

Kapcsolattartásaink

Cél a kölcsönös, partneri viszony ápolása a társintézményekkel:

- Önkormányzat szociálpolitikai csoportja
- Nevelési Tanácsadó
- Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat
- Gyermekorvos, védőnő
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság

4.3.2. Intézményünk kapcsolatrendszere

Az óvoda és a család

Az óvodák a családdal együtt, azt kiegészítve segítik a gyermekek fejlődését. A gyermek nevelése elsősorban a család feladata, ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak. A szülő ismeri leginkább a gyermekét, gyermekének szükségleteit, viszont az óvodapedagógusnak van olyan szakmai felkészültsége, amely alapján hatékony segítséget tud nyújtani a családnak a gyermek neveléséhez. **Ezért a szülőkkel való korrekt, kölcsönös bizalmon alapuló, partneri együttműködés elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében. Együttműködésünk során érvényesítjük a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.**

Az együttműködés elvei

Fontos, hogy a szülők érezzék, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket, és őszintén szeretjük, elfogadjuk gyermeküket.

Fontosnak tartjuk, hogy tájékoztatásunk hiteles, őszinte, tapintatos legyen, és előremutató, segítséget nyújtson a gyermekek neveléséhez.

- Az óvodák úgy szervezik meg a szülőkkel való együttműködést, hogy az biztosítsa a folyamatos információáramlást, a szemléletformálást, az óvoda szakmai munkájának megismertetését, valamint a gyermekek egyéni fejlődésének eredményeiről való tájékoztatást.
- Az óvoda házirendje részletesen tartalmazza a gyermeki és szülői jogokat, köteleességeket ill. az ezzel kapcsolatos törvényi feladatokat.
- Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban és szakmai felkészültségben példamutatóak legyünk.

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

- **Ismerkedés** az óvodával (pl.: Baba-mama klub, nyílt nap, stb.)
- **Beíratás** (az első személyes kapcsolat felvétele)
- **Családlátogatás** (melyet még a beszoktatás előtt szükséges elvégezni)
- **Szülős beszoktatás** (kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvoda életét, a szokásokat, és mintát kapjon gyermeke neveléséhez)
- **A napi kapcsolattartás, egyéni beszélgetések** (elengedhetetlenül fontos, hogy a szülő tájékoztatást kapjon a gyermekével történt aznapi lényeges eseményekről- esetmegbeszélések, nevelési tanácsok) A szülőkkel való együttműködést- az otthon és az óvoda világának találkozásával- a szülők és a nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítjuk meg, melyben a pedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt felelősségük van.
- **Szülői értekezletek** (a nevelési programmal kapcsolatos folyamatos felvilágosítások, házirend megismertetése, egészségügyi, pszichológiai stb.tárgyú előadások szervezése a szülők érdeklődése alapján pl. beszoktatás, dackorszak, iskolaérettség témaköreiben)
- **Nyílt napok** szervezése (az érdeklődő szülők közvetlenül megismerhetik az óvodában folyó munkát)
- **Szülőkkel együtt szervezett kulturális rendezvények, ünnepek, kirándulások** Nagy odafigyeléssel fordulunk a halmozottan hátrányos gyermekek ünnepeken, programokon való részvételére, és szüleik bevonására
- sportvetélkedők, ügyességi versenyjátékok, városi-falusi sportnapok "Mozdulj Gyarmat!" stb.
- **Az igény elégedettség és elégedetlenségi vizsgálatok** (az óvodák évente felméri a szülők igényeit, elégedettségét, az eredményeket szülői értekezleten megbeszéljük, és a jogos észrevételeket orvosolni próbáljuk)
- **Panaszok kezelésének rendjét az óvoda Házirendje tartalmazza.**
- **Az óvodák megszervezik a szülői szervezetek, közösségek képviselőinek megválasztását, véleményüket a törvényben meghatározottak szerint minden esetben kikérjük.**

Feladatunk

- A családok védelme
- A pedagógus-, gyermek-, és a szülők közti őszinte, folyamatos kapcsolattartás.
- A családi nevelés problémáinak megoldásához adható megoldást közvetítő segítségnyújtás, ösztönző befolyásolás.
- A gyermeki szükségletek, szokások megismerése a szülők segítségével.
- A családi nevelésre, annak továbbfejlesztésére, eredményeire épülő nevelőmunka.
- A halmozottan hátrányos gyermekeknél szükség szerinti családlátogatás.

Óvoda és a bölcsőde

- A jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.
- Az óvoda-bölcsőde kapcsolatában arra törekszünk, hogy a bölcsőde megérezze azt a szándékunkat, hogy elismerjük, értékeljük munkájukat.

Célunk: hogy a bölcsődéből az óvodába való átmenet zökkenőmentes legyen.

Kapcsolattartás formái:

- A bölcsődei dolgozókkal emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása, érdeklődés egymás munkája iránt.
- Látogatás, tapasztalatgyűjtés a várható gyermekekről.
- A bölcsődések és gondozónők meglátogathatják az óvodát.
- Közös szülői értekezlet az óvodába készülő gyermekek szüleivel.

Óvoda és az iskolák kapcsolata

A gyermekek belső érése, a családi és óvodai nevelés eredményeként az óvodáskor végére, 6-7 éves korra elérik az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belépnek a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érnek.

A rugalmas beiskolázással lehetőség nyílik az életkor figyelembevételével a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Célunk: hogy a két intézmény közti átmenet zökkenőmentes legyen, és hogy a halmozottan hátrányos gyermekek egyéni fejlődésük legoptimálisabb időszakában elkezdhessék iskolai tanulmányaikat

Az óvodapedagógus feladatai:

- A város iskoláival folyamatos, hagyományteremtő, kapcsolatot ápolunk.
- Közös látogatások, tapasztalatcserek, részvétel az iskolai szülői értekezleten, meglátogatjuk az iskolába bekerült gyermekeket, szakmai munkaközösségek bemutatóin való kölcsönös részvétel.
- Figyelemmel kísérjük az iskolába bekerült halmozottan hátrányos gyermekek beilleszkedését, fejlődését.

Az óvoda és a közművelődési intézmények

Célunk: hogy nevelésünket segítő, színesebbé tevő intézmények programjából úgy válogatunk, hogy elősegítsük a nevelési feladataink sokoldalú színes megoldását. Figyelemmel kísérjük a gyermekeknek való kiállításokat, játszóházi lehetőségeket

Az óvodapedagógus feladata:

- Folyamatos kapcsolatot tartunk a városi **Művelődési Központtal és Könyvtárral.**
- A színház, mozi, **múzeum** kínálatát folyamatosan figyelemmel kísérjük, rendezvényeiken lehetőségeinkhez mérten részt veszünk
- Megbeszélések, látogatások, szakmai napok közös szervezése. .
- Bekapcsolódunk egymás projektjeibe, pályázati lehetőségeinket partneri kapcsolatunkkal bővítjük

Az óvoda és fenntartó

Kapcsolattartásunk egyrészt hivatalos, másrészt támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldását az együttműködés, tapasztalatcsere, probléma megbeszélés jellemzi.

Cél: Korrekt partneri kapcsolat kiépítése

Feladataink:

- rendezvényeinkre rendszeresen biztosítjuk a meghívást, ez által is bővítjük a betekintési lehetőséget a tevékenységeinkbe.
- Részt veszünk és színesítjük a város által szervezett rendezvényeket.

A kapcsolattartás formái:

- kölcsönös tájékoztatás,
- munkamegbeszélések,
- az óvodavezető beszámolója
- tájékoztatás, kapcsolattartás a képviselőtestület tagjaival
- dokumentumaink véleményezése
- elszámolás, igénylés dokumentációjának átadása

Egészségügyi szakszolgálattal: (védőnő, gyermekorvos, fogorvos)

Célunk:

- hogy biztosítsuk gyermekeink részére a folyamatos egészségügyi ellátását,
- hogy, bevonjuk az egészségügyi szakembereket az egészségfejlesztési program készítésébe.
- a betegségek megelőzésének hatékonyságát fokozzuk.

A kapcsolattartás formái:

- alkalmanként esetmegbeszélések,
- tájékoztató előadások szervezése szülők részére,
- évente fogorvosi vizsgálat szervezése
- tanköteles korúak részére iskola alkalmassági vizsgálat
- hallás- és látásvizsgálat évente
- prevenciót segítő foglalkozások szervezése

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatokkal, gyermekotthonokkal:

Kapcsolattartásunk folyamatos, rendszeres, gyermekvédelmi felelőseink informálják az intézményt a veszélyeztetett és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos eseményekről, fejleményekről, kezelendő problémákról, így segítve egymás munkáját.

A kapcsolattartás formái:

- tájékoztatás,
- esetmegbeszélés,
- közös problémamegoldás,
- intézkedés iránti kérelem.

Szakmai szervezetekkel:

Együttműködünk a Megyei Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézettel, a Nevelési Tanácsadóval, a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottsággal.

Az együttműködés formái:

- Tájékoztató előadások, amelyet a Nevelési Tanácsadó szakemberei tartanak a szülőknek, alkalmanként esetmegbeszélések.
- Év eleji szűrő vizsgálatok. Egyes részfunkciós zavarokkal (beszéd, magatartás, értelmi) küzdő gyermekekkel külön foglalkoznak az intézet szakemberei.

A kapcsolattartás formái:

- Folyamatosan figyelemmel kísérjük a felkínált szakmai továbbképzéseket, értekezleteket, programokat, részt veszünk a szakmailag fontosnak tartott előadásokon.
- Szükség szerint igénybe vesszük a Nevelési Tanácsadó szolgáltatásait, logopédiai fejlesztések, fejlesztőpedagógiai foglalkozások, gyógypedagógusi fejlesztések és az iskolaérettségi vizsgálatok területén.
- Támaszkozunk az ott dolgozó szakemberek segítségére.

Külső szakemberek fejlesztő gyógypedagógusok:

A Szakértői Bizottságok szakvéleményeinek figyelembevételével szoros együttműködést alakítunk ki a rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet folytató gyógypedagógussal, pszichológussal:

Kapcsolattartás formái:

- a diagnózis értelmezésében,
- a gyermek fejlesztésében alkalmazott sikeres eljárások figyelemmel kísérésében.
- az alkalmazható módszerek, módszerkombinációk kiválasztásában.
- egy-egy nevelési helyzet megoldásához alternatív javaslatok cseréje

5. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Óvodáinkban komplex nevelés folyik, tevékenységi területeink elméletben elkülöníthetők gyakorlatban viszont egységet alkotnak.

Óvodai életünk tevékenységformái: játék; a verselés, mesélés; ének, zene, énekes játék, gyermektánc; rajzolás, festés, mintázás, kézimunka; mozgás; külső világ tevékeny megismerése; munkajellegű tevékenységek és a tevékenységekben megvalósuló tanulás.

Tevékenységformáink az alábbi nevelési célokat foglalják magukba:

5.1. Játék

Alapelvek:

- A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, a gyermek megfigyelésének legfőbb színtere, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.
- A gyermek természetes életeleme, joga, amely kiemelt jelentőségű, tájékozódó, a pszichikumot, kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység.
- A gyermeki szabad játék elsődlegességet, kiemelt szerepet, megkülönböztetett figyelmet élvez óvodáinkban.
- A tanulás legfőbb eszközeként is a játékra építünk.
- Népi játékok megjelenítése része a mindennapi tevékenységeinknek

Céljaink:

- A gyermekek egyéni vágyainak, ötleteinek kibontakoztatása változatos, tudatos, indirekt módon irányított játéklehetőségekben
- Az élmények, tapasztalatok gazdagításával a sokszínű játék kialakulásának elősegítése, kreativitásuk fejlesztése, a népi játékok megkedveltetése
- Minél sokrétűbb, tájékozódó tevékenységgé váljon a játék
- A játékidőben szervezett, irányított és spontán ismeretszerzés alakuljon ki, amely elősegíti a gyermek kompetenciáinak fejlődését, az attitűdök erősítését és a képességek fejlődését
- A gyermek kíváncsiságának és tevékenységvágyának kihasználása, a szabad játék lehetőségével az egyéni ötletek kibontakoztatása
- A játékon keresztül az erkölcsi tulajdonságok fejlesztése, a szokás és normarendszer alakítása

Feladataink:

- Az óvodapedagógus jelenléte biztosítsa az élményszerű, elmélyült gyermeki szabad játék kibontakozását,
- Szükség és igény szerinti együttjátszással teremtse meg a kezdeményezett játékokhoz szükséges témát, eszközöket, szabályokat.
- A szabad játékhoz szükséges feltételek biztosítása- **tér** vonatkozásában-, ezen belül is a könnyű és biztonságos mozgás lehetőségét szolgáló térfelosztás játszósarkok, **játszóhelyek** (mesesarok, családi játék, építő játék) közös, és egyéni játékra, tevékenységre alkalmas terek biztosítása.
- A napi életszervezésben arra törekszünk, hogy a gyermekek minél több **időt** kapjanak az udvari játéktevékenységhez is.
- Törekszünk arra, hogy a zavartalan játékidő a lehető leghosszabb legyen. Ezt a csaknem teljesen folyamatos napirenddel biztosítjuk.
- Tudatos pedagógiai munkánk lényeges eleme a megfelelő **játékeszközök** kiválasztása és biztosítása.
- A tapasztalatszerzéshez megfelelő élményháttér biztosítása,

- A szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások, ismeretek feldolgozásának biztosítása a szabad játékban és játékidőben szervezett, irányított ismertszerzés során.
- A gyermeki tevékenységben megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.
- Játék tevékenységek segítése különböző módszerekkel.

Óvodás korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének alakítása a gyermekek egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodva

A gyermekek játékában keverednek a különböző játékfajták.

A **gyakorló játék** a játékeszközökkel, azok tulajdonságaival való ismerkedést segíti elő. Lényege: egy újszerű cselekvés ismételtetése, amely örömet okoz a gyermeknek.

Biztosítjuk számukra a mozgásteret és azokat a játékszereket, anyagokat, melyek alkalmasak manipulációs vágyaik kielégítésére. Ezek az eszközök a csoportszobában és a szabadban is állandóan a gyermekek rendelkezésére állnak.

Természetes anyagokat, terményeket gyűjtünk a gyermekekkel, ezzel is gazdagítjuk játékukat. Mintát adunk a játékok helyes használatához.

Ezek a tevékenységek fejlesztik a szem, kéz koordinációit, a kezesség kialakulását.

A gyakorlójáték – lehet mozgásos, manipulációs és verbális,- nem igényel semmiféle „irányítást”, de igényli a pedagógus állandó jelenlétét, a szituációból adódó segítségadást.

Építő – konstruáló játék során eleinte spontán építenek, de később meghatározott céllal, létrehoznak, alkotnak valamit. Építés, konstruálás közben átéli az alkotás örömét, fejlődik kreativitásuk.

Játékuk kibontakozásához többféle méretű és formájú összeszerelhető, összerakosgatható játékot bocsátunk rendelkezésükre, hogy képesek legyenek bonyolult építményeket létrehozni. Az udvaron a természetes anyagok (kavicsok, termények, ágak, stb.) és a homokozó adta lehetőségek, kihasználásával fejlődhet alkotó kedvük, játékuk.

A **szimbolikus játék szerepjáték** a legkedveltebb és legfontosabb az óvodás gyermek számára. A gyakorló játék keretei között bontakozik ki és kifejlett formáját az óvodáskor végére éri el.

Valóságyszerű, bár nem mindig valós élményeken alapul, viszont valóságos eszközökkel folyik. A gyermekek ismereteiket, tapasztalataikat, elképzeléseiket, érzelmeiket pozitív és negatív élményeiket fejezik ki, sajátos módon újra alkotva. Vállalt szerepeken keresztül ábrázolják a valóság lényeges mozzanatait, játékuk tapasztalataikat, ismereteiket és az ezekhez fűződő érzelmeiket tükrözi.

A szerepjátékban a gyermek egész személyisége fejlődik, a felnőtt, mint minta jelenik meg az erkölcsi értékek és az együttélés szabályainak közvetítőjeként. Gyakorolják az együttműködést, átéli az alá- és fölérendelési viszonyokat. Fejlődik szervező készségük, empátiájuk a társak érzelmeinek elfogadásában, elgondolásaik megértésében. A közösen felállított szabályokhoz alkalmazkodniuk kell, ebben fejlődik önuralmuk, szabálytudatuk és erkölcsi érzékük.

A gyermekek szabadon választhatják meg játszótársukat, játékeszközeiket és önállóan alakíthatják ki játékhelyzeteiket.

Sokféle kelléket biztosítunk, hogy minél többféle szerepet formálhassanak meg.

Ügyelünk, hogy szerepeiket konfliktusok nélkül el tudják osztani egymás között.

Arra törekszünk, hogy a gyermekeknek minden évszakban módjuk legyen az udvaron is a szerepjátékra. Ösztönözzük őket az évszakokhoz kötött élmények megjelenítésére.

A **dramatizálás, bábozás** gazdagítja a szerepjátékot. A bábozás a gyermek belső világának legkifejezőbb eszköze, mert a bábok mögé bújva igazán lehetősége van az önmegvalósításra, személyiségének fejlődésére.

Már az óvodába érkezés pillanatától kezdve, megismertetjük a gyermekeket a bábokkal, ezzel igyekszünk oldani feszültségüket, melyet az új környezet kelthet bennük.

A rendszeres, többször ismétlődő meseélmény igazi táptalaja a dramatizálásnak, bábozásnak. Óvodánkban a bábok, dramatizálási kellékek a gyermekek rendelkezésre állnak, alkalom adtán együtt készítjük el őket – lehetőség szerint a szülőket is bevonva. Lehetőséget adunk, hogy általuk kedvelt meséket saját elgondolásaik alapján játsszák el. A bábozáshoz, dramatizáláshoz nyugodt, kellemes légkört biztosítunk.

Barkácsolás, alkotó játék mindig a játék igényéből indul ki és kötetlen. Fontosnak tartjuk, hogy ne legyen öncélú, és a kiinduló játékba vissza véve tovább fejlessze azt.

Barkácsolás során előnyben részesítjük a természetes anyagokat, amelyeket könnyen megmunkálhatnak és később is felhasználhatnak játékunkban. Megteremtjük számukra azokat a feltételeket, hogy játékidőben bármikor barkácsolhassanak. Megtanítjuk az egyszerűbb technikai fogásokat, a szerszámok használatát, ezáltal fejlődik manuális készségük, alkotókedvük, képzeletük.

A **szabályjáték** az óvodás korú gyermek játékpiramisának csúcsa. A szabályjáték lényegéből következik a szabályok pontos betartása.

A szabályjáték a tanulás része. A gyermekek érzelmeket tanulnak, megtanulják indulataik fékezését a siker és kudarctűrést. Helyes magatartásformákat sajátítanak el /türelem, kitartás, akaratérvő, mértéktartás, szerénység/

Leggyakrabban a mozgásos szabályjátékokat játsszuk, amely lehet testnevelési játék és énekes-népi játék, de a gyermekek körében igen kedveltek még a társasjátékok, kártyajátékok, memóriát fejlesztő játékok is.

Fejleszti a gyermekek mozgását és értelmi képességeit. Igyekszünk megszerettetni a szabályjátékokat. Arra ösztönözzük őket, hogy hozzanak létre ők is szabályokat és legyenek játékvezetők is.

Az óvodapedagógus feladatai és a szabad játék.

- Az óvodapedagógus a játék folyamatát figyelemmel kíséri,
- Ráérez a gyermek lelkiállapotára, magatartásával feloldja a feszültséget, elszigeteltséget.
- Elfogadja és elfogadtatja a magányos, más, vagy agresszív viselkedésű gyermeket is, de törekszik a kiváltó okok csökkentésére, megszüntetésére, az agresszió oldására.
- Ha szükséges szakember segítségét kéri a szülő egyetértésével.
- Mintaértékű kommunikációval, érthető, kifejező, hiteles beszéddel nyugodt hangvételt valósít meg, az éppen aktuálisan csoportra és egyénre szabottan formálendő szokásokat, normákat hangsúlyozza, az együttélés kulturált normáit, megerősíti.
- Megteremti a szabad, elmélyült játék feltételeit, segíti, hogy a gyermekek saját elgondolásaikat valósíthassák meg játékukban.
- **A szabad játék túlsúlyát érvényesíti**
- Játéksegítő módszerei szituációtól függőek. A gyermekek nyugodt játéka esetén, vagy ha érezni, hogy a gyermekek problémamegoldóak, irányítása követő, szemlélő, hagyja őket cselekedni, de mindig bevonható társ marad
- Igyekszik megismerni a gyermekek érdeklődését, tapasztalataikat, élményeiket.
- Figyelemmel kíséri a játszócsoportok szerveződését és azt, hogy mit akarnak elérni játékukban.
- Arra szoktatja a gyermekeket, hogy maguktól oldják meg kisebb problémájukat.
- Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre
- Az óvodapedagógus segítő és kezdeményező a játék folyamat elakadása során

- Az óvodapedagógus jelenléte lehetővé teszi a gyermekek közötti játékkapcsolatok alakulását
- Elegendő játékeszközt biztosít számukra, amit a lehetőségekhez képest folyamatosan bővít.

Játéktevékenységben szervezett, irányított ismeretszerzés

A gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomásaik, tapasztalataik, kísérletezéseik, élményeik alapján tanulnak, s általa fejlődnek. Ennek elsődleges szerepe a játék. Értelmi képességeik: érzékelésük, észlelésük, emlékezetük, figyelmük, képszerű gondolkodásuk leginkább a játékon keresztül fejlődik. Ehhez kapcsolunk olyan szervezett tanulási lehetőségeket, mint az általunk irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, ami a gyermekek kérdéseire, válaszaira épülő ismeretszerzést is magában foglalja. Az utánzásos, minta és modellkövetéses magtartás és viselkedéstanulás folyamatában mi vagyunk a főszereplők. Később erősödik fel a társak hatása. Az általunk kezdeményezett és a játéktevékenységben szervezett tevékenységi formákban megvalósuló tanulás során számtalan probléma és feladatmegoldó lehetőséget kapnak a gyerekek. Az óvodapedagógusok e folyamatban a módszertani szabadságuknak, érdeklődésüknek, valamint a csoportjuk fejlettségének megfelelően választhatnak a kompetencia alapú óvodai programcsomag témajavaslatából és az ehhez kapcsolódó segédanyagokból is.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Örömeiket lelik a játékban, képesek elmélyülni, kitartóan akár több napon át ugyanazon játéktémában játszani.
- Derű és jókedv jellemezi játékukat.
- Használják fantáziájukat, játéktevékenységeiket kreatívan kombinálják
- Önállóan tervezik meg játékukat, választják meg szerepeiket, fogadják el és tartják be a szabályokat.
- Képesek az együttjátszásra, kialakulnak baráti kapcsolataik
- Elfogadják társaik ötleteit, javaslatait
- Aktívan részt vesznek az erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokban.
- Vigyáznak a játékszerekre, tekintettel vannak mások játékára, az elkülönült játszócsoportokra,
- Élményeik megjelennek a játékukban, saját igényük szerint alakítják játékterüket
- Nem elégszenek meg a készen kapott eszközökkel, saját maguk készítette eszközökkel egészítik ki, teszik tartalmasabbá játékukat,
- Felnőtt segítségével tudnak társasjátékot és szabályjátékot játszani
- Udvari játékuknál biztonsággal használják az eszközöket, és felismerik a veszélyt.

5.2. Verselés, mesélés

A verselés, mesélés szorosan összefonódik az anyanyelvi neveléssel, - annak legfontosabb eszköze.

Alapelveink:

- Minden nap mesélünk a gyermekeknek, fontos egy megszokott hely kialakítása.

- A mesemondáshoz, mesehallgatáshoz ismétlődő szokásokkal, és bizonyos mindenkire érvényes szabályok betartásával biztosítunk megfelelő nyugalmat, meghitt környezetet.
- Igyekszünk kihasználni a mesemondásra kínálkozó spontán alkalmakat, de tudatosan, előre tervezetten is kezdeményezünk mesélést.
- A gyermekek érzékké, hogy a mondókázás, verselés bármikor elkezdhető és befejezhető.
- Jól kapcsolhatók a mondókák és versek a zenei és vizuális neveléshez, és a környezeti témákhoz, főleg az évszakokhoz, jeles napokhoz, népi hagyományokhoz, ünnepekhez.
- Az óvodás gyermek számára az irodalom közvetítője az óvónő, aki fejből mondja a mondókákat, verseket, a hozzájuk tartozó mozdulatokkal kísérve, olykor könyvből olvasva kelti életre a meséket.

Célunk

- A gyermekek szeressék meg a mondókát, a verset, a mesét és nap, mint nap várják a vele való találkozást.
- A mesehallgatás váljon a gyermekek belső szükségletévé.
 - A gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, valamint a pozitív személyiségjegyek megalapozása.
 - A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, a saját vers és mesealkotás megalapozása változatos módszerekkel.
 - A gyermekek szemléletmódjának, világképének, belső képalkotásának formálása, a népköltészet iránti fogékonyságuk, a palóc identitástudatuk elősegítése, mélyítése, a népi, dajkai hagyományok, klasszikus, kortárs irodalmi művek felhasználásával.
 - A könyv szeretetére nevelés.

Feladatunk:

- Az óvodapedagógus és a gyermekek között érzelmi biztonságot nyújtó személyes kapcsolat kialakítása.
- Érzelmeken keresztül hatni a gyermekekre és képessé tenni az irodalmi élmények befogadására.
- A mese által segíteni a gyermekeket belső szorongásaik leküzdésében, indulataik feldolgozásában
- A gyermekek ösztönözése, hogy önállóan is találjanak ki és mutassanak be, mozgással és ábrázolással verset, mesét, rövidebb történeteket. Az irodalmi élmények, témák megjelenítése a gyermeki dramatizálást segítse.
- Az irodalmi anyagok igényes összeállításánál figyeljünk arra, hogy feleljenek meg a gyermekek fejlettségi szintjének.

Tartalmi elemek:

- Az irodalmi nevelés anyagát elsősorban a *magyar népköltészetből, népmesekincsből, palócnépmesékből* merítjük, de természetesen helyet kapnak a *külföldi népmesék*, a klasszikus mesék is, és nagyszerű *kortársköltőink, íróink gyermekekhez írt művei*.
- A folytatásos meseregények is bekerülnek a gyerekek mesetárába.
- Az irodalmi anyag összeállításakor adjunk lehetőséget a kedvelt mesék, versek gyakori ismétlésére. Inkább kevés, de jól kiválasztott mese és vers szerepeljen, ezeket gyakran ismétljük, az ismétlés öröme érzelmi biztonságot nyújt a gyermekeknek.
- A kisgyermekeknek szóló versekben a zeneiség, a ritmus, a hangzás az elsődleges, de fontos a vers képi megjelenítő ereje, a hangulata, érzelmi hatása is.
- A mondókázás anyagát népi mondókák, névcsúfolók, kiolvasók alkotják.

Óvodapedagógusi feladatok

- A mesemondáshoz, mesehallgatáshoz biztosítson nyugalmat, állandó helyet.
- Tartsa tiszteletben a gyermeki önkéntességet, segítsen, ha kell, biztosítsa az időt, az eszközöket, kellékeket.
- Ügyeljen a modell értékű mintaadásra, tiszta beszédre, hangsúlyozásra, mimikára, gesztusokra.
- Szép, esztétikus szemléltető eszközöket használjon (pl. képek, bábok), de ezek sose legyenek kihívóak, öncélúak!
- Az irodalmi anyagok igényes összeállításánál figyeljen arra, hogy a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelőek legyenek.
- Beszoktatás időszakában a gyermek-felnőtt közötti érzelmi kapcsolat, kötődés segítésére alkalmazza a mozgással (esetleg dallammal, dúdolással) kísért ritmikus mondókákat, ölbeli játékokat, dajkai hagyományokat (csiklandozók, simogatók, altatók, tapsoltatók, ringatók)
- Rendszeresen teremtsen alkalmat találós kérdésekre, rímjátékokra,
- Az előző évben megismert mesék, versek ismétlésére biztosítson többször lehetőséget.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- a gyermekek játék és egyéb tevékenységek közben szívesen mondogatnak mondókákat, verseket,
- szívesen hallgatnak verseket, egységében képesek felfogni a versek témáját, hangulatát, költői képeit,
- várják és kérik a mesemondást, maguk is segítenek a feltételek kialakításában (pl. mesesarok elrendezése),
- figyelmesen, csendben hallgatják a mesét, és képesek belső, képzeleti képek készítésére,
- a folytatásos mesék szálait is össze tudják kötni,
- kedvelt mesehőseiket, meseélményeiket megjelenítik az ábrázolásban és beleviszik játékukba is,
- az ismert, egyszerűbb mesei motívumokat bábozásban és dramatizálásban is ki tudják fejezni,
- képesek egyszerű történetek kitalálására, eljátszására, elkezdett történet befejezésére,
- egy-egy ismertebb mesére vissza tudnak emlékezni, fel tudják idézni,
- ismerik az óvoda, a csoport könyvespolcát, a bábsarkot, vigyáznak a könyvekre, bábokra.

5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, népi gyermekdalok, a zenélés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

Megszeretteti a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat, megismerteti népdalkincsünk szépségét, gazdagságát, a gyermektánc örömét. Fejleszti a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét, harmonikus szép mozgását. A nap folyamán bármikor lehetőség nyílik énekes, mondókás játékokra a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

A dalokat, mondókákat tevékenységeinkhez, környezetünk jelenségeihez kapcsoljuk, hangulatfokozóként, konfliktust megelőző, feszültségoldó eszközként is alkalmazzuk. Az ünnepi hangulat megteremtését a megfelelő énekek, énekes játékok kiválasztásával tesszük lehetővé.

A ritmushangszereket a csoportszoba polcain játékként helyezük el. Zenehallgatási anyagunk szépséget, művészi értéket közvetít. Az óvónő saját énekével, hangszeres játékával élményt nyújt a gyermekeknek. A felnőtt minta utánzásával az éneklés, a zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik.

Alapelvek:

- Megteremtjük a zenei nevelés alapvető feltételeit
- A fokozatosság elvét követjük a zenei anyag összeállításában, feldolgozásában, a játékok sorrendjében, a zenei képességek fejlesztésében
- A dalok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, hangterjedelmét
- Zenei anyagunkat Forrai Katalin: „Ének az óvodában” című könyve alapján válogatjuk. Kiegészítjük a gyermekek hangkészletének megfelelő népi (palóc) és műdalokkal, valamint a Kompetencia programcsomag ajánlásaival

Célunk:

Átéreztetni a gyermekekkel a közös éneklés, a dalos játék, a gyermektánc örömét, felfedeztetni népdalkincsünk szépségét, gazdagságát, ezáltal fejleszteni zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat, mozgásos kultúrájukat

Az óvodapedagógus feladata:

- Igényességgel válogassa össze az adott korcsoport képességszintjének megfelelő zenei anyagot
- Teremtse meg az énekléshez szükséges nyugodt légkört
- Keltse fel a gyermekek zenei érdeklődését
- Nyújtson zenei élményt énekével, hangszeres játékával
- Fejlessze a zenei képességeket, készségeket: ritmusérzék
éneklési készség
zenei hallás
harmonikus szép mozgás
- Fejlessze a gyermekek zenei alkotókedvét, kreativitását
- Formálja esztétikai fogékonyságát, zenei ízlését
- Alapozza meg a zenei anyanyelvét, segítse elő a zenei hagyományok megismerését, továbbélését

- Építse be a zenei anyagba a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő énekes népszokásokat és a gyermektáncot
- A népdalok, népi játékok, néptáncok segítsék a hagyomány megismerését, továbbélését

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat
- Csoportosan és egyénileg képességeikhez mérten tisztán énekelnek
- Környezetük hangjait megkülönböztetik
- Megkülönböztetik a zenei fogalom párokat, azok jelzésére, megnevezésére képesek
 - (magas-mély, halk-hangos, lassú-gyors)
- Felismerik a dalokat kezdő, vagy belső dal, illetve ritmus motívumról
- Képesek dallambújtásra a dalok rövidebb, hosszabb egységeivel
- Képesek visszaénekelni dallammotívumokat
- Felismerik néhány hangszer hangját
- Képesek a figyelmes zenehallgatásra
- Érzik az egyenletes lüktetést, a dalok ritmusát
- Képesek csoportosan a mondókák, dalok kettes lüktetésének kiemelésére
- Képesek ritmusmotívumok visszaadására
- Képesek egyöntetű, harmonikus mozgásra, különböző térformák alakítására
- Képesek az egyszerű tánclépések kivitelezésére
- Tudják az ismert ritmushangszereket használni
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni

5.4. Rajzolás, mintázás, kézimunka tevékenységeink

Alapelveink:

- Óvodás korban kell megalapozni és elindítani a kreativitást. A gyermek esztétikum iránti vonzódását, jó ízlését az őt körülvevő családi és óvodai környezet és a vele foglalkozó felnőttek együttes hatása formálja.
- Mi felnőttek megjelenésünkkel, beszédünkkel, széphez való viszonyunkkal igyekszünk példát mutatni a gyermekeknek.
- Esztétikusan berendezett, otthonos, biztonságot nyújtó óvodai környezettel várjuk a hozzánk érkező gyerekeket.

Célunk:

A gyermeki személyiség fejlesztése: a gyermekek tér, forma, szín képzeletének gazdagítása, élmény és fantáziaviláguk képi kifejezőképességének fejlesztése, esztétikai érzékenység, szép iránti nyitottság és igényesség alakítása.

Feladataink:

- Az ábrázolás különböző formáinak megismertetése: rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka
- Műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, esztétikus tárgyi környezettel és népi kismesterségekkel való ismerkedtetés.
- Belső képek gazdagítása.
- A gyermeki kíváncsiság felkeltése és a spontaneitás fejlesztése.
- A rácsodálkozás, gyönyör, alkotás és díszítőkedv kielégítése

- Változatos eszközök, állandó lehetőség biztosítása egész nap folyamán
- Esztétikai élmények nyújtása és a gyermeki örömezés felkeltése és fenntartása.
- Alkotóképesség, önkifejezés felébresztése
- A környezet esztétikus alakítása.
- Az önálló ténykedés, ugyanakkor a csoporttal való együttműködés kialakítása.

Óvoda pedagógus feladata:

- Megismertetni a gyermeket az eszközök és különböző anyagok használatával, minőségi és méretbeli különbségek mivoltával, a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- Figyelembe venni a gyermek egyéniségét, érdeklődését, a tehetséges gyermekek felismerését és azok fejlesztését, teret adva a tehetségük kibontakoztatására.
- Különös figyelmet fordítani az egyéni eltérésekre.
- A gyerekek megismertetése a palóc népi kultúra elemeivel, és a természetes anyagokkal
- Hagyományos és a speciális óvodai ünnepekre való felkészülés, ehhez kapcsolódóan megfelelő ajándékkészítés és az ünnepi hangulatot segítő dekorálás.
- Adott tevékenységekhez kapcsolódó balesetvédelmi szabályok ismertetése és betartatása
- Az eszközöket állandó helyen, a nap folyamán elérhetővé tegye minden gyermek számára.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Kialakul a gyermekek tér, forma és gazdag színvilága.
- Szívesen rajzolnak, festenek, gyurmáznak, mindennapi szükségletüké válik a vizuális tevékenység, az alkotás öröme hatja át a tevékenységüket
- Munkájukat a kitartás az igényesség és precizitás jellemzi
- Kialakul a biztos ceruzafogás

5.5. Mozgás

A mozgás a gyermek természetes szükséglete, melyet igyekszünk minél sokrétűbben kielégíteni.

Az óvodában kapcsolódnak be először a gyerekek az irányított testnevelésbe, melynek színvonala hosszú időre megszabja a motorikus fejlődésüket. A kisgyermekek mozgásfejlődésére a már megtanult mozgások tökéletesedése és az első mozgáskombinációk megjelenése jellemzők.

A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk és mintát adunk a szülőknek is.

Célunk:

Sokszínű, örömteli, változatos, érzelmi biztonságban zajló mozgástevékenységek során a gyermeki mozgásigény kielégítése a különbözőségek figyelembevételével, a természetes mozgáskedv fenntartása a mozgásos életmód megszerettetése.

Feladataink:

- Minden gyermek számára tegyük elérhetővé a mozgás lehetőségét, figyelembe véve egyéni szükségleteiket, képességeiket
- Megfelelő hely, idő, eszköz biztosítása a mozgásos tevékenységekhez

- Minden nap szervezzünk mozgásos tevékenységet, törekedjünk a szabad levegőn való tartózkodásra.
- Differenciáltan, változatosan, párhuzamosan végezhető tevékenységeket biztosítunk a mindennapos mozgásban,
- Mozgásos, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazása

A mozgásfejlesztés területei

- *Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás*, mely a gyermekek egyéni fejlettségéhez igazodik. A mozgásos játékok és feladatok a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának, fejlesztésének eszközei.
- *A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása* segíti a gyermeki szervezet teherbíró és kondicionális képességének egészséges fejlődését.
- *Spontán, szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek.* Beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe, együtt hatnak a gyermeki személyiség fejlődésére.
- *Spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban* megjelenő mozgásos tevékenységek és az egészségfejlesztő testmozgás minden gyermek számára – figyelembe véve egyéni szükségleteiket és képességeiket- biztosított.

A mozgásfejlesztés tartalmi részei:

- Nagymozgások:
 - járás, futás, ugrások, ugróiskolák, csúszás, kúszás, mászás, függeszkedés
- Egyensúly-gyakorlatok:
 - támaszugrások, hossztengelykörűli gurulás, gurulóátfordulás, „Body-roll”gyakorlatok, pörgő, forgó, ringatózó, hitázó-lengő mozgások, rollerezés, kerékpározás, görkorcsolyázás
- Szem-kéz, szem-láb koordinációs gyakorlatok:
 - labdajátékok, dobások, szökdelések, függések
- Finommotorika fejlesztés:
 - kéz izomzatának erősítése, lazítása, kézmozgás ügyesítése, lábfejujjakkal végzett gyakorlatok
- Testséma fejlesztés:
 - testrészek ismerete, személyi zónájának alakítása, testrészek ismerete, funkciója, testfogalom
- Percepciófejlesztés:
 - vizuális észlelés (alakítás, formaállandóság), térbeli viszonyok (saját test elhelyezése a térben, irányok megtalálása a térben, test mozgatása megadott irányokba)
- Keresztcsatornák fejlesztése:
 - látott mozgásminták és hallott utasítások végrehajtása mozgással

A óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek mozgásigényének, terhelhetőségének megismerése
- A tevékenységek megszervezésekor a szabad levegőn tartózkodás lehetőségeit, az udvar adottságait vegye figyelembe, használja ki
- Irányított mozgásos tevékenységek megszervezése, melyben a játékot, játékosságot alapvető eszközként alkalmazza,
- Preventív céllal speciális gyakorlatok alkalmazása

- Mozgásos tevékenységek szervezésénél törekedjen arra, hogy minden gyermek részt vegyen, az számukra örömteli, élményt adó, fejlesztő legyen.
- Kezelje kiemelt jelentőséggel a téri tájékozódó képesség és a testséma fejlesztését
- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése
- A mozgástapasztalatok bővítése, sok gyakorlással a mozgáskészségek alakítása
- Kiemelt figyelmet fordít a különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztésére
- A gyermekek mozgásfejlődésének nyomon követése, dokumentálása

A fejlődés várható eredménye az óvodás kor végén:

- mozgásuk összerendezett, megfelelő ritmusú, kitartó,
- finommozgásra képesek.
- cselekvőképességük gyors,
- szabályokat próbálják pontosan betartani,
- az egyszerű vezényszavakat megértik
- képesek, járásuk váltakoztatására,
- tudnak távol, magas, mély ugrást végezni,
- futnak, másznak akadályokon,
- egyensúlyoznak természetes módon,
- tisztában vannak a dobás szabályaival,
- hosszabb rövidebb ideig tudják a labdát kezelni,
- helyesen végeznek egyszerű gimnasztikai gyakorlatokat,
- játékokban szívesen, önként vesznek részt
- ismerik a téri irányokat, tudjanak a térben tájékozódni.
- megfelelő énképpel, testképpel rendelkeznek
- mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek

5.6. Külső világ tevékeny megismerésének

Alapelvei:

- Kiemelkedő feladatunk a világ dolgai iránt érdeklődő, nyitott, önálló kezdeményező, hagyományait, természetet
 - ismerő
 - szerető
 - védő
 fejlődés érdekében. } gyermekek nevelése, a szülők bevonásával, a fenntartható fejlődés érdekében
- Alkalmazkodunk a gyermekek személyiségéhez, biztosítva az egyenlő hozzáférést, különös tekintettel a felzárkóztatásra és tehetséggondozásra, melyben az egyéni fejlesztés, a differenciált pedagógiai módszerek dominálnak.
- Nevelésünk a környezetbarát életformát nem csak „bemutatja a gyermekeknek”, hanem meg is éli azt velük, így segítve a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését.
- Tudatosan fejlesztjük azokat a képességeket, amelyek szükségesek a természetes és az ember által épített, létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenység, a helyes értékrendszer, a környezettudatos életvitel kialakításához.
- Az óvodai alkalmazotti kör értékrendje minta a gyermekek és a szülők számára, a környezethez, természethez fűződő viszonyát pozitív attitűd és érzelmi töltés jellemzi.
- A Nyitnikék tagóvoda előminősített referencia intézmény, referencia területe az ökoszemlélet megalapozásához kapcsolódik.

Célunk:

- A gyermekek aktivitásuk és érdeklődésük során tapasztalatokat szerezzenek a szűkebb és tágabb *természeti- emberi- tárgyi- környezetük, formai, mennyiségi, téri viszonyairól*, tevékenységeiken keresztül.
- A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakuljon ki bennük a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulják azok védelmét, az értékek megőrzését.
- Gyermekeink közvetlen megfigyelések, és tapasztalatszerzés útján ismerjék meg, értsék meg az őket körülvevő világot a maga egészében, összefüggéseiben.
- A szülőföld, hazai táj, a népi, helyi, családi hagyományok, szokások és tárgyi kultúra értékeinek megismerése által a gyermekek erkölcsi nevelésének, identitásának megalapozása.
- Korszerű tevékenységközpontú foglalkoztatási formák megvalósítása.
- A spontán helyzetek matematikai tapasztalatszerzésre való felhasználása és a tevékenységekben való tudatos alkalmazása egyéni képességének megfelelően.
- Problémahelyzetek teremtésével a kreatív, problémamegoldó gondolkodás sokoldalú differenciált fejlesztése.
- Gyermekeink olyan valódi tudást szerezzenek, amit önkéntes, játékos cselekvésen, tapasztalat útján sajátítanak el és képesek alkalmazni egyéni képességeik, és készségeik által.

Feladataink

- Gyermek és játékközpontú, cselekvésbe ágyazott technikák előtérbe helyezése.
- A kompetencia alapú óvodai programcsomagot adaptáló óvodák esetében: a *komplex fejlesztési terv* felosztása, az ősmagyar kultúra négy jelképrendszerét követve (levegő; tűz; víz; föld)
- Környezetismereti témakörök feldolgozása: család; élő és élettelen világ; közlekedés, évszakok, jeles napok. Az ehhez kapcsolódó tevékenységek, kirándulások, látogatások megszervezése, (piac, üzlet, pékség, munkahely stb.)
- Pozitív élmények biztosítása, a felfedezési vágy felkeltése a tanulás örömeinek átélése.
- A gyermeki képességek fejlesztése egyéni bánásmód alkalmazásával
- Közvetítő tapasztalatszerzési lehetőségek tervszerű biztosítása az önkéntes, játékos cselekvésekhez a valódi tudás megszerzéséhez.
- A környezeti nevelési területhez kapcsolódó ismeretek megalapozása, helyes viselkedésmód, illetve szokások kialakítása, és képességek elsajátítása.
- Nyugodt, biztonságot nyújtó légkör megteremtése
- Környezet higiénijának biztosítása
- Természetes, környezetbarát berendezés, dekoráció az óvoda egész területén.
- Óvodán kívüli helyi adottságok felfedeztetése, megismertetése.
- Idő biztosítása a különböző képességű, tempójú gyerekek tevékenységeihez.
- A gyermekek önálló véleményalkotásának döntési képességeinek elősegítése, fejlesztése, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- Készülődés a jeles napokra, ünnepekre.
- Eszközök biztosítása kísérletekhez, megfigyelésekhez.
- A fenntartható fejlődés érdekében a hangsúly a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására helyeződjön
- A balesetvédelmi szabályok, magatartásformák megismertetése, betartatása.
- A tudatos irányítás mellett a gyermek
 - tapasztalataira
 - spontán érdeklődésére
 - kíváncsiságára
 - érzelmi kötődésére
 - megismerési vágyára
 - kreativitására
 - élményeire támaszkodva nyújtunk új ismereteket, fejlesszük képességeiket.
- Projekttervek, tématervek folyamatos beépítése kidolgozása a játékos tapasztalatszerzéshez, a gyermeki személyiség kialakításához, differenciált fejlesztéshez.

5.6.1. Hagyományápolás

A szokásaink többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, a munkákhoz, egyházi ünnepekhez kapcsolódnak.

Célunk: Ünnepekhez kapcsolódó komplex lehetőségek kihasználása: Élmény, ismeretszerzés, ízlésfejlesztés, közösségépítés, hazaszeretetre nevelés, viselkedési minta közvetítés, szórakozásnyújtás.

Óvodapedagógus feladata:

- Az ünnepnapok kiemelése az óvoda mindennapjaiból külsőségek és tartalmi tekintetben is.
- Hagyományaink, múltunk megismertetése a gyermekeinkkel, élményeken, cselekedtetésen keresztül.
- Az ünnepek, rendezvények előkészületeibe, megvalósításába a szülők, családok bevonása.

Óvodai ünnepeink:

- Anyák-napi köszöntés
- Évzáró-ballagás
- Gyermeknap rendezvények
- Születésnap, névnap

Zöld jeles napok:

- Állatok világnapja/okt.4
- Víz világ napja/ márc.22.
- Madarak Fák napja /május 10
- Föld napja / ápr.22

Nemzeti és Városi ünnepeink:

- Október 23
- Március 15
- Január 29 Civitas Fortissima
- Jun.4.Nemzeti Összetartozás Napja

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- A gyerekek tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, munkahelyét, saját születési helyüket, idejüket.
- Különbségeket tudnak tenni évszakok közt, és gyönyörködni tudnak szépségében, ismerik az egyes évszakok jellegzetességét.
- Ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltató üzleteket, és azok rendeltetését.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, vadon élő állatokat, madarakat, bogarakat.
- Ismerik környezetük növényeit, és azok gondozását. Tudják, hogy a növények fejlődése, és az időjárás között összefüggés van.
- Óvják, védik, (elfogadják) a növényeket, az állatokat, elfogadják a "nemszeretem" állatokat is.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket.
- Sétákon, kirándulásokon kulturáltan, a viselkedési szabályokat betartva vesznek részt.
- Egymás állításának igazságát megítélik, megbeszélik
- Szívesen vállalkoznak a felvetett vagy felismert probléma megoldására
- Képesek tulajdonságok szerint válogatni, sorba rendezni, összehasonlításukat szóban kifejezni
- A térben való tájékozódásuk fejlődik az irányok és állások megkülönböztetésével: jobbra-balra illetve névutók megértése, használata.

5.6.2. Külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalmú tapasztalatok

Alapelveink:

- A matematikai nevelés programunkban a külső világ tevékeny megismerésébe integráltan, a nevelés egész folyamatában jelenik meg, a valódi tudást, az ismeret - és tapasztalatszerzést, a tevékenységben való alkalmazást - ezek komplex kezelését hangsúlyozva.
- A gyermekek óvodába lépésekor már érdeklődnek az őket körülvevő világ mennyiségi és minőségi összetevői iránt, kíváncsisággal fordulnak a matematikai információk felé. Erre a belső motivációra építve tervezzük és szervezzük a tevékenységeket, tapasztalatszerzéseket.
- Fontosnak tartjuk, hogy kisgyermekkorban a család által nyújtott matematikai ösztönzéseket időben kövesse a tudatosabb óvodai nevelés, a gyermek egyenletes fejlődését biztosító módszerekkel.
- A környezet megismertetése során a gyermekek matematikai tartalmú tapasztalatok birtokába jutnak. Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkoznak, így szinte természetes módon ismerkednek velük.
- A gyermekek gondolkodása szemléletes, tehát érzékelésen és észlelésen alapul. Ezért arra törekszünk, hogy gyermekeink spontán és szervezett tevékenységek során játékos formában cselekvő aktivitással minél több érzékszervvel szerezzenek tapasztalatokat a való világról. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek a tevékenységek során maguk fedezzék fel az ismereteket, szembesüljenek problémákkal, próbálkozzanak azok megoldásával.
- A tevékenységek biztosítása során figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat, az eltérő fejlődési ütemet.

Célunk:

- A gyermeket környező világ mennyiségi-, formai- és kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása változatos tevékenységeken keresztül, játékos formában, a gyermekek ötleteihez, igényeihez igazodva.
- A matematikai jellegű tevékenységekhez való pozitív érzelmi kötődés kialakítása

Feladataink.

- olyan gazdag környezet biztosítása, amely felkelti a gyermekek érdeklődését és a játék élményével biztosítja a valóság mennyiségi, formai és téri viszonyaival kapcsolatos matematikai tapasztalatok, ismeretek szerzését,
- a 3-7 éves korban tervezhető matematikai tartalmak biztosítása,
- az egyéni megismerő képességek, a problémalátás, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése,
- logikai ítélőképesség, a kreativitás, alkotóképesség fejlődésének biztosítása,
- a gyermek önállóságának, figyelmének kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése,
- A különleges figyelmet igénylő gyerekek egyéni fejlesztése, figyelembe véve a gyermekek egyéni sajátosságait, igényeit, érdeklődését. Tevékenységek biztosítása, amelyben a gyermekek megtalálják az egyéni szükségleteikhez megfelelő fejlesztés lehetőségét.
- Az egyéni differenciált fejlesztés speciális szakemberek irányításával és segítségével egyéni fejlesztési terv alapján

Tartalmi elemek:

- Tárgyak, személyek szétválogatása, összehasonlítása saját szempont és megnevezett, ismert tulajdonságok szerint. Különbségek megfogalmazása. Minőségi eltérések megfigyelése.
- Mennyiségeket összemérése, magasság, hosszúság, szélesség, tömeg és úrtartalom szerint.
- Mennyiségi eltérések megfigyelése.
- Sorba rendezés, sorozatok készítése mennyiségi tulajdonságok szerint.
- Több-kevesebb-ugyanannyi becsléssel, összeméréssel, párosítással, számlálással.
- A kis számokat megszámlálás nélkül is felismertetjük – összkép alapján.
- Összehasonlítás, szétválogatás különféle geometriai tulajdonságok alapján. Formák megfigyelése.
- Építészeti alkotásokat létrehozása szabadon és másolással.
- Tárgyakat, személyeket, halmazokat, összehasonlítása felismert tulajdonságok szerint.
- Tárgyakat, személyeket szétválogatása, elrontott válogatásokat javítása, más által elkezdett válogatásokat folytatása.
- Sorba rendezett elemek helye a sorban, sorszámnevek.
- A műveletek előkészítéséhez tapasztalatokat szerezése a darabszám változásairól.
- Irányok megfigyelése. Tájékozódás saját testen, térben, síkban.
- Tevékenységek tükörrel.
- Soralkotás, sorváltás, Irányok gyakorlása. (balról jobbra, fentről lefelé)
- Történetek alkotása képekről, mennyiségek, relációk megfigyelésével.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését, a világ mennyiségi-, formai- és kiterjedésembeli összefüggéseinek felfedeztetését, megtapasztalását.
- Teremtse elegendő alkalmat a spontán és tervezett matematikai tapasztalatszerzésre, a tapasztalatok tevékenységekben való alkalmazására, az ok- okozati összefüggések megtapasztalására, megfogalmazására.
- Biztosítson lehetőséget arra, hogy a gyerekek kérdezhessenek, kérdéseikre kielégítő választ kaphassanak.
- Segítse elő, hogy a gyermekek tudjanak és merjenek véleményt mondani, dönteni problémahelyzetekben.
- Vegye figyelembe a gyermekek eltérő fejlettségi szintjét, differenciált fejlesztését.
- Változatosan összeállított matematikai tartalmú játékokkal segítse elő, hogy a gyermekek aktívan használják az egyes részképességeiket, ezáltal biztosítsa fejlődésüket, fejlesztésüket.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek a természetben végzett megfigyelések, tevékenységek, tapasztalatok alapján rendelkeznek olyan elemi matematikai ismeretekkel, amelyek segítségével felismerik környezetükben a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat.
- Tudnak tárgyakat, személyeket szétválogatni, sorba rendezést végezni megnevezett mennyiségi tulajdonságok, felismert szabályok szerint.
- Számfogalom megalapozására képesek mérési, összemérési feladatokhoz mennyiségi halmazokat, egységeket létrehozni.
- Tapasztalatokat szereznek a geometriai körében (építésekkel, síkbeli alakzatokkal).
- Alakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík-, és mennyiségsszemléletük.
- A tárgyakat legalább 10-ig megszámozzák.
- Megkülönböztetik a jobbra—balra irányokat, értik a helymeghatározásra használt névutókat.
- Jól tájékozódnak a térben és síkban ábrázolt világban.
- Kialakul szándékos figyelmük.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás kialakulóban van

5.7. A tevékenységekben megvalósuló tanulás:

Célja a gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendszerezése, a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Alapelveink:

- A gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomásaik, tapasztalataik, élményeik alapján tanulnak, fejlődnek.
- A nevelési folyamat egésze alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül spontán vagy irányított formában tanuljon a gyermek.

Óvodapedagógus feladata:

- a támogató környezet megteremtése
- a gyermekek előzetes élményeire, ismereteire, tapasztalataira, építsen,
- biztosítsa a felfedezés lehetőségét és a kreativitás erősítését, gondoskodjon az ismeretek rendszerezéséről
- sokszínű, változatos, cselekedtető elemeket tartalmazó tevékenységeket kínáljon fel, melyben fejlődik a gyermekek együttműködő képessége és feladattudata.
- A gyermek önálló döntésén alapuló tevékenységrendszerben megfelelő mennyiségű és minőségű segítséget biztosítson, személyre szabott pozitív értékelés alkalmazásával inspiráljon, megerősítsen, ösztönözzön
- A gyermekek számára adott visszajelzései rendszeresek, egyértelműek, tárgyilagosak legyenek

A tanulás feltétele:

- A gyermek cselekvő aktivitása
- Tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása
- Kreativitásának erősítése

Óvodában lehetséges tanulási formák:

- az utánzásos minta és a modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- játékos cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre és válaszokra épülő ismeretszerzés valamint növekvő időtartamú csoportos foglalkozások szervezése/5-35 perces/
- az óvónő által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés,
- a gyakorlati problémamegoldás

5.8 Munka jellegű tevékenységek

A gyermek, munka jellegű tevékenysége

- örömmel és szívesen - végzett aktív tevékenység (pozitív élmények biztosításával maradandót alkothatunk, mert akkor a gyermek szívvel és lélekkel fog az élete során a munka jellegű tevékenységekhez állni);
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának lehetősége:
 - önálló döntés,
 - feladatok egymás közötti megosztása,
 - döntési helyzetek, döntési képességek gyakorlásának lehetősége,
 - életre való felkészítés.

Célja:

- A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek személyiségének fejlődését, közösségi kapcsolatát, kötelesség teljesítését.
- A gyermekek magukkal kapcsolatos teendőinek minél önállóbb elvégzése.

Munka és munka jellegű játékos tevékenységek tartalmi elemei

- önkiszolgálás (önkiszolgálás, tisztálkodás/testápolás, öltözködés, étkezés, környezetgondozás);
- segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek;
- a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése;
- terem rendezés;
- az elvállalt naposi- vagy egyéb munka jellegű tevékenységek;
- környezet-, a növény- és állatgondozás.

Feladataink:

- önértékelés fejlesztése,
- a közösségi kapcsolatok formálása,
- a kötelességteljesítés alakítása,
- saját és mások elismerésére nevelés
- a tevékenység alakításánál a fokozatosságot tartjuk szem előtt,
- a gyermekek munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végezze.
- Lehetőséget adunk arra, hogy a gyerekek maguk végezzenek olyan munkát, amelyre képesek, saját személyük illetve a csoport érdekében,
- fontos, hogy a tevékenység a gyermekek számára minta értékű legyen,
- értékelésünk megerősítő legyen, hogy pozitív viszonyt alakítsunk ki a gyermekben a munkához,
- együttműködés a családdal:
 - otthon is vonják be a gyermeket a munka jellegű tevékenységekbe,
 - önkiszolgálás lehetőségének biztosítása,
 - családi szokások megismerése, bemutatása;
- nagyon fontos a rendszeresség,
- munkavégzéshez kapcsolódó alapfogalmak megismerése - udvariassági megnyilvánulások,
- a munka jellegű tevékenységeket megfelelő méretű eszközökkel végezzük, ahol a balesetvédelmi helyzetekre felhívjuk a gyermekek figyelmét.

Az óvodapedagógus feladata

- tudatos pedagógiai szervezés,
- gyermekkel való együttműködést,
- folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelés (tevékenységek eredményei tudatosításával az elvégzett feladat jelentőségének megláttatása, elismerése, megóvása).

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- Megismerkednek különféle munka jellegű feladatokkal.
- Balesetmentes biztonságos tevékenységre törekednek
- Az önálló munka jellegű tevékenység igényükké válik.
- Megbecsülik a saját és mások munkáját.
- A rájuk bízott, vállalt egyéni feladatot szívesen végzik.
- A közös munka jellegű tevékenységeknek örülnek, szívesen végzik.
- Törekcszenek a munka jellegű tevékenységek eredményes elvégzésére.
- Szívesen segítenek társaiknak és a felnőtteknek
- Igénylik a tiszta óvodai környezetet, s vigyáznak arra.
- A szülők is rész vállalnak az óvoda és környéke rendjének megóvásában.
- Az önkiszolgáló tevékenységet teljes önállósággal végzik.
- Környezetük rendjére, ezen belül saját holmijukra, és azok rendezettségére figyelnek.
- Alkalomszerű feladatokat szívesen vállalnak, azok elvégzésében önállóak.
- Segítenek társaiknak.
- Naposságot szívesen vállalnak, az ezzel járó feladatokat a pozitív értékelés hatására önállóan, igényesen végzik.
- A környezetükben lévő növényeket óvják, gondozzák.

6. A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

Az iskolai élet megkezdésére alkalmas gyermeknek az alábbi feltételekkel szükséges rendelkeznie:

Testi-, lelki- és szociális érettség, mely szükséges a sikeres iskolai munkához:

a./ A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik mozgáskoordinációja és finom motorikus képessége. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b./ A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei, készségei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának)

c./Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan éretté válnak az iskolára.

A szociálisan egészséges gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben ezt az iskolai légkör lehetővé teszi.

d./ A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés és a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama. A felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- A cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Érthetően kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, és környezetéről, tudja a nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, és a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét. Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megóvásához szükségesek. Elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, a feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív- elvégzésében nyilvánul meg.

Kitartásának, munkatempójának, önállóságának önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

7. Nevelőmunkánk írásos dokumentumai:

- Központi Óvoda Pedagógiai Programja,
- Éves Munkaterv
- Csoportnaplók, Felvételi és mulasztási napló
- Projekt tervek
- Óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése

8. A gyermek fejlődésének nyomon követése:

Az ellenőrzési, értékelési rendszerünkről, módszerünkről a nevelési, tanulási folyamat elején tájékoztatjuk a szülőket.

Alapelv:

- A szülőkkel tartott folyamatos kapcsolat során tájékoztatást adunk a fejlődési ütemről,
- a megelőzés és a korrekció érdekében javaslatot teszünk a fejlesztés lehetőségeire, és segítő szakemberrel való együttműködést megszervezzük
- gyermek fejlődéséről vezetett dokumentációba a szülők számára a betekintheséget biztosítjuk.

Célja:

A folyamatos megismerés, a fejlődés nyomon követése, hogy minél több információt, ismeretet kapjunk a gyermek képességeinek, készségeinek fejlettségéről, mely a további fejlesztés alapja.

Feladataink:

- a gyermek megfigyelése, megismerése
- a gyermek fejlődésének nyomon követése minden képességterületen
- mérés és értékelés során meghatározzuk a szükséges fejlesztési feladatokat
- a gyermek fejlesztése egyéni sajátosságok figyelembevételével
- írásos dokumentációkészítés
- szülő tájékoztatása

A megfigyelés, mérés területei:

- Szocializációs képességek fejlettsége
 - társas kapcsolatok, játék, viselkedés, neveltségi szint, szokásismeret, erkölcs
 - érzelmek, motivációk, érzelmek, akaratni megnyilvánulás
- Értelmi képességek fejlettsége
 - kognitív szféra
 - érzékszervi szféra, percepció
- Anyanyelvi képességek fejlettsége
- Testi fejlettség biológiai szükségletek mozgás fejlettség

A gyermek fejlődésének nyomon követésére használt dokumentumok:

- Óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése (kiadó: Sprint Kft, szerző: Patyi Zoltánné): folyamatosan figyelemmel kísérjük a fejlődést, félévente írásos értékelést készítünk a törvényi előírásoknak megfelelően. A pedagógus a szülőt legalább félévente tájékoztatja.
- Fejlettségi mutató a gyermekek fejlődéséről
Megfigyelési mérföldkövek:
 - Bemenet: kitöltendő óvodába lépés után egy hónappal.
 - Minden nevelési év végén
 - Kimenet: iskolába lépés előtt (május 15.) iskolakészültség megállapítása
 - Partneri elégedettségi kérdőívek

- Differ mérő füzetek, elemi alapkészségek mérése, középsős korú gyermekek fejlettségi szintjének megismerésére

9. Záró rendelkezések

A program gondozása

A program sikeres felhasználása érdekében fontos rendelkezni a folyamatos gondozásáról, időnkénti beválás vizsgálatáról, ennek érdekében:

- folyamatosan követjük a partnerek igényeit,
- Ügyelünk arra, hogy a pedagógiai program az alapító okirat változása esetén a feladattal összhangban álljon,
- 5 évenként vizsgáljuk a nevelési folyamat eredményeit, célja a hatékonyság, minőség javítása, önképzés és továbbképzés tudatos tervezése.
- A program célját és megvalósulás szintjét összevetve elemezzük és értékeljük a tapasztalatokat. A program megvalósulását véleményezik a szülők, ellenőrzi, értékeli az óvoda vezetője, ill. a fenntartó által felkért szakértő. Elemzést végezhet a szaktanácsadó.
- Ha szükséges a program bizonyos részeit módosítjuk, aktualizálását elvégezzük.
- Vizsgálni, elemezni, értékelni szükséges:
 - az évente kimenő gyermekek szüleinek visszajelzéseit, javaslatait,
 - 5 évente a külső partneri kör véleményét, a program gazdaságosságát, a nevelőtestület pedagógiai kultúráját
- Az ellenőrzés során feltárt információkat figyelembe vesszük
- Az intézményben folyamatosan nyomon követjük a Pedagógiai Programban foglaltak megvalósulását

A nevelési program nyilvánossága:

E program 1- 1 példányát a tagóvodák nevelői irodáiban helyezzük el.

A szülők, érdeklődők elérhetik honlapunkon, elkérhetik intézményeinkben, tájékoztatást kérhetnek - előzetes időpont egyeztetés után - az óvoda vezetőjétől, ill. a helyettesétől, a tagóvoda-vezetőktől.

Tájékoztatást adunk a program tartalmi részeiről a szülői értekezleteken.

Az óvodai beiratkozás előtt, a szülők tájékoztatására az óvodavezető intézkedése szerint szervezett formában is sor kerülhet a program ismertetésére.

A hirdetőtáblákon közöljük a nevelési program elhelyezésének, és a tájékoztatás kérésének rendjét.

Érvényességi nyilatkozat

A Nevelési Program érvényességi ideje:

2008. szeptember 01-jétől visszavonásig

A Nevelési Program módosításának indokai lehetnek:

- szervezeti átalakítás
- ha a nevelőtestület a program módosításáról dönt
- ha egyéb érdekegyeztető fórum, módosítást javasol
- ha a törvény módosításáról rendelkezik

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- szóbeli előterjesztés a munkatársi értekezleten
- írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőjéhez

Legitimációs záradék

Elfogadta:

Balassagyarmati Központi Óvoda Nevelőtestülete

Dátum:

Jóváhagyta:

Óvodavezető

Dátum:.....

Véleményezte

Szakmai munkaközösség

Dátum. :.....

Szülői munkaközösség

Dátum. :.....

Egyetértési jogot gyakorol:

Fenntartó: A Fenntartóra többletköltség nem hárul. Nemzeti Köznevelési Törvény 2011. évi CXC 26§ (1) szerint.

Dátum :.....

Tájékoztatásul hivatalosan megkapják:

Balassagyarmat Város Önkormányzatának Képviselőtestülete

Balassagyarmati Központi Óvoda Nevelőtestület

Szülői Képviselő

FÜGGELÉK

A tagóvodák egyéni arculatát tükrözik:

Székhelyintézmény:

- Az éves tervek tartalmi összeállításánál megtartották a kompetencia alapú nevelés elemeit. Az őselemek (TŰZ, VÍZ, FÖLD, LEVEGŐ) jelképrendszerén keresztül 4 hét kompetenciás, 8 hét szabad tervezési egységben dolgoznak, ahol megjelenik sajátosságuk a Palóc nép kultúrájának megismertetése, a palóc néphagyományok őrzése, ápolása, a palóc mesevilág átörökítése.
- Jó gyakorlataik:
 - „Néphagyományok kerek éve”
 - „Palócország meseország”
 - „Palócföld játékaik”
- Témaheteik, projektjeik:
 - „Angyalbárányok hete”
 - „Szüret”
 - Karácsony (kántálás, Lucázás)
- 2011-ben először, 2014-ben másodszor is elnyerték a ZÖLD ÓVODA címet. Céljuk, az ÖRÖKÖS ZÖLD ÓVODA cím elnyerése.
- Mottójuk:

„Ne veszítsük el semmit a múltunkból, mert csak is a múlttal alkothatjuk a jövőndőt”

(Anatole France)

Nyitnikék Tagóvoda:

- Kiemelkedő feladatuknak tekintik a világ dolgai iránt érdeklődő, nyitott, önálló kezdeményező, hagyományait, természetet ismerő, szerető, értékeit megbecsülő gyermekek nevelését, a szülők bevonásával, a fenntartható fejlődés érdekében.

Mottójuk: „Ha kis dolgot is, de tegyél mindennap valamit a FÖLDÉRT!”

- 2011-ben először, 2014-ben másodszor is elnyerték a ZÖLD ÓVODA címet. Céljuk, az ÖRÖKÖS ZÖLD ÓVODA cím elnyerése.
- 2013-ban MADÁRBARÁT ÓVODA lett
- Jó gyakorlataik:
 - „Minden, ami él vízből ered”
 - „Madárdalok erdőtúra”
- Projektjeik:
 - „Vándorbottal az Ipoly völgyében”
 - „A környezeti nevelés kísérleteken keresztül”
 - „Zöld utat a kék bolygóért”
 - „Dió dáridó”
 - A kenyér világnapja
 - „Luca napi boszsiságok”
- Témahetünk:
 - A „természet kincsei”

Meseerdő Tagóvoda

- Fő vonzerejük a családi légkör, mely kis óvoda jellegükből fakad.
- Kiemelt feladatként tekintik a családi nevelés mellett az anyanyelvi nevelést és az egészséges életmódra való nevelést.
- 2013 óta viselik a ZÖLD ÓVODA címet, melynek keretein belül a tudatos környezet szemlélet, az egészséges táplálkozás, és a mozgás kiemelt szerepet kapnak.
- Rendszeresen alkalmazzák a Vitamin torna nyújtotta mozgásformákat.

- Projektjeik:
 - Alma hét
 - Adventi várakozás
 - Madarak, fák hete

- Havi egy alkalommal Baba – Mama klubot szerveznek 3 éves kor alatti gyermekek számára.

- Hagyományos ünnepeik:
 - Gyermeknap hét
 - Búcsú az óvodától
 - Zöld napok ünnepei, egészségnapok
 - A nagycsoportos korú gyermekek közös kirándulása a budapesti Fővárosi Állatkertbe
 - Közös kirándulások a szülőkkel

- Igény szerint megszervezik a gyermekjógát, az úszást (vízhez szoktatást), a Bozsik-focit és játékos ismerkedőt az angol nyelvvel.

Cseperedő Tagóvoda:

- A tevékenységeket a négy évszak köré csoportosítva tervezik.
- Dr. Porkolábné Dr. Balog Katalin Kudarc nélkül az iskolában fejlesztő programjából, és a kompetencia alapú óvodai programcsomag kínálatából merítve készítik az éves tervet, hogy munkájukat színesebbé, változatosabbá tegyék. (Témahetek, 3 hetet meghaladó projektek, szituációs játékok, stb.)

- Az irányított mozgástevékenységeket Dr. Tóthszöllősyné Varga Tünde „Mozgásfejlesztés az óvodában” című könyve alapján tervezik és valósítják meg. A mozgásfejlesztéshez sok eszköz áll rendelkezésükre.

- Fő profiljuk az egészséges életmód népszerűsítése, a mozgás megszerettetése, mozgáskultúra megalapozása, környezettudatos gondolkodás kialakítása. Középsős és nagycsoportos gyerekeknek vízhez szoktatást és úszásoktatást szerveznek, szülői igényfelmérés alapján lehetőséget teremtenek egyéb mozgásos foglalkozásokra délutánonként.

- Hagyományos megmozgató rendezvényeik, projektjeik:
 - „Kerekező Cseperedő”
 - „Sprintelő Cseperedő”
 - „Bringás7próba”
 - Gyalogló nap

- Családokkal való kapcsolat erősítését szolgáló közös rendezvényeik:
 - batyus bál
 - adventi ajándékkészítés
 - családi nap minden csoportban
 - családi kirándulások minden csoportban

- „ZÖLD ÓVODA” projektjeik:
 - Terménykiállítás
 - „Gergely napi szalagkötés”
 - Állatkerti kirándulás
 - Óvodaszépítés Föld napján

Játékvár Tagóvoda:

- Fő profiljuk a mozgásfejlesztés, egészséges életmódra nevelés
- Óvodájukban lehetőség van néptánc és német dalos játék foglalkozásokra, valamint játékos vízhez szoktatásra is
- 2003 szeptembere óta használják mozgásfejlesztésre a Magyar Mozgáskotta módszert
- 2009 – ben bevezették a Kompetencia alapú óvodai programcsomagot
- 2013 december 18.-án elnyerték a „Zöld Óvoda” címet, céljuk a cím másodszori elnyerése, majd az „Örökös Zöld Óvoda” cím megszerzése
- Tevékenységeiket az évszakok és a négy őselem - tűz, víz, föld, levegő - köré tervezik
- Projektjeik:
 - Túrászunk! Gyertek gyerekek!
 - Alma – hét
 - Márton napi vigadalom
 - Ha eljő szent Karácsony
 - Víz, víz, tiszta víz...
 - Nyuszi ül a fűben...
 - Játékos mozgással az egészségért

Mottójuk: „Itt minden érted van, érezd jól magad!”

Ipoly-parti Csipcsirip Tagóvoda

- Az Integrációs Pedagógiai Rendszer pályázati lehetőségét kihasználva törekszenek a roma származású gyermekek felzárkóztatására
- Partnereik és sajátos kapcsolattartási formák:
 - Ipolyszög Község Önkormányzata
 - Falunap
 - Szüreti nap
 - Adventi időszak
 - Karácsony
 - Évzáró
 - Kirándulás
 - Ipolyszögi Cigány Önkormányzat
 - A cigányság világnapja
 - Gyermekjóléti Szolgálat
 - Negyedévente szülői fórum és párbeszéd az aktuális kérdésekről
 - Katolikus Egyház
 - Adventi időszak, készülődés
 - Karácsony a templomban
- Projekt hetek:
 - „Nomád hét”
 - „Szöszmöszt hét”

„Kis gyermekem csak nézzél szerteszét érted van itt minden, ami szép.”

Várnai Zseni

- Az óvoda adottságából fakadóan (a falusi környezet, Tájház szomszédság) kiemelt feladatuk a környezettudatos nevelés és a néphagyományok ápolása, a palóc kultúra népi kismesterségek, mesevilág, megismertetése, a kultúrtörténeti értékek felfedeztetése, megbecsülése.
- Hagyományőrző programjaik projektjeik megvalósítását az együttműködésre, a gyermek, pedagógus, szülő- közös tevékenységére építik.
 - Kiskertek kincsei
 - Palócokról – palócoknak
 - Mihály napi vásár
 - Márton nap
 - Adventi négy gyertyája
 - Luca, Luca, kity – koty...
 - A tűz melege
 - Víz, víz tiszta víz ..
 - Én kis kertem kerteltem
 - Nagyok napja
 - Tevékenységeiket –
 - Somvirággal, kakukkfűvel
- Tevékenységeiket az évszakok és jeles napok köré tervezik
- Fontos nevelési feladatuk a hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, a hátrányok mérséklése az esélyegyenlőségük biztosítása.
- 2013 december 18.-án elnyerték a „ZÖLD ÓVODA” címet, céljuk az örökös ZÖLD ÓVODA cím elnyerése